

Handläggare
Philip Hall
Telefon: 08-508 263 76
Barbro Edlund
Telefon: 08-508 281 03

Till
Trafiknämnden

Verksamhetsplan 2019 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner verksamhetsplanen för 2019.
2. Trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 153,0 mnkr inom driftbudgeten.
3. Trafiknämnden godkänner förslag till budgetjustering avseende klimatinvesteringar om 72,2 mnkr.
4. Trafiknämnden godkänner förslag till budgetjustering avseende medel för trygghetsskapande åtgärder om 33,7 mnkr inom investeringsbudgeten.
5. Trafiknämnden godkänner ansökan om investeringsmedel om 72,2 mnkr för klimatåtgärder från Central medelsreserv i enlighet med bilaga 13
6. Trafiknämnden godkänner ansökan om investeringsmedel om 33,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder från Central medelsreserv i enlighet med bilaga 14.
7. Trafiknämnden fastställer tidpunkter för ekonomisk månadsuppföljning till den 7 mars, 25 april, 13 juni, 29 augusti, 24 oktober, 14 november och 12 december samt tertiärrapporter till den 23 maj och 26 september.
8. Trafiknämnden justerar ärendet omedelbart.

Fredrik Alfredsson
Tf förvaltningschef

Karin Dhakal
Avdelningschef

Inga-Lill Hultin
Avdelningschef

Trafiknämnden

Box 8311
10420 STOCKHOLM
08-508 263 76
08-508 272 00
philip.hall@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Inledning

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	8
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svensk-kunskaper är kort	8
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	9
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	14
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	17
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	18
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	20
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	23
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	32
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	34
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	39
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	40
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	42
Uppföljning av ekonomi.....	48
Nämndens ekonomiska förutsättningar	48
Investeringar	52
Budgetjusteringar	58
Omslutningsförändringar.....	59
Systematiskt kvalitetsarbete.....	60

Bilagor

Bilaga 1 Budgetavräkning VP 2019

Bilaga 2 Driftspecifikation VP 2019

Bilaga 3 Investeringsplan VP 2019

Bilaga 4 Prioriterade projekt utanför ram VP 2019

Bilaga 5 Beslutsläge stora projekt VP 2019

Bilaga 6 Planerade cykelfrämjande åtgärder VP 2019

Bilaga 7 Förslag till framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafik och gång 2019-2022

Bilaga 8 Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2019 för trafiknämnden

Bilaga 9 Trafiknämndens system för intern kontroll

Bilaga 10 Plan för upphandling 2019

Bilaga 11 Redovisning av pågående och planerade digitaliseringsprojekt

Bilaga 12 Kompetensförsörjningsplan trafikkontoret 2019

Bilaga 13 Ansökan om medel för klimatinvesteringar 2019

Bilaga 14 Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder

Bilaga 15 Förvaltningsgrupp den 20 december 2018, utdrag ur protokollet

Inledning

Trafiknämndens uppdrag

Trafiknämnden ansvarar för utveckling och förvaltning av en stor del av Stockholms stads utemiljö. I enlighet med stadens budget omfattar nämndens ansvar:

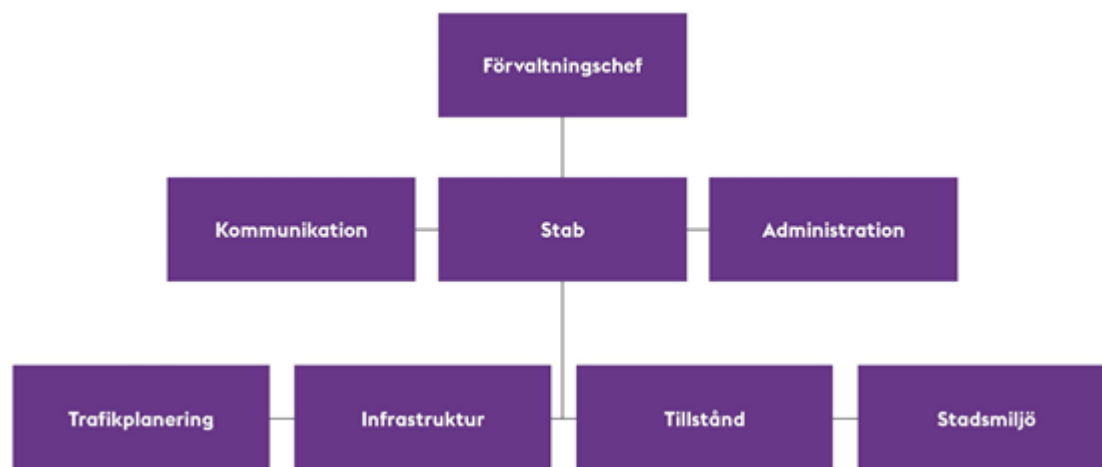
- skötsel av stads- och gatumiljön samt vissa parker (Kungsträdgården, Berzelii park, Norra Bantorget, Strömparterren, Årstafältet och Järva friområde)
- investeringar i gator och vägar samt ovan nämnda parker
- samordning och utveckling av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet
- skötseln av stadens samtliga träd på gatumark
- markupplåtelse
- utveckling av stadens torg, med undantag för saluhallstorg, vilka ligger inom fastighetsnämndens ansvarsområde
- strategisk trafikplanering i staden
- utveckling av trafiksäkerheten
- trafik- och parkeringsövervakning

Under nämnden lyder trafikkontoret, en av stadens fackförvaltningar. Kontorets huvudsakliga bidrag till att uppfylla kommunfullmäktiges mål är att ansvara för att de offentliga rummen är trygga och attraktiva med effektiva transportlösningar och god framkomlighet i den allt tätare staden. Stockholm växer med runt 50 personer varje dag, och mellan 2010 och 2030 ska 140 000 nya bostäder byggas. En växande stad innebär att allt fler ska samsas om samma begränsade yta, vilket ställer höga krav på en väl utvecklad infrastruktur, samtidigt som trafikens påverkan på miljö och klimat behöver minska.

Det uppnås genom att planera, bygga och underhålla offentliga rum för vistelse och rörelse, och ett hållbart, tillgängligt och säkert transportsystem som gör det enkelt och bekvämt att ta sig fram i staden. Trafikkontoret spelar en central roll i det arbetet och viktiga samverkanspartners är stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, Trafikverket, regionens trafikförvaltning och grannkommuner. Stockholm är en fantastisk stad, med värden som unik natur och närhet till vattnet. Trafikkontoret ansvarar för att staden ska fortsätta vara vacker, ren, levande och trygg, både idag och i framtiden.

Trafikkontorets organisation

Trafikkontoret har ca 400 anställda och leds av trafikdirektören. Förvaltningen består av sju avdelningar som alla leds av en avdelningschef: trafikplanering, infrastruktur, tillstånd, stadsmiljö, kommunikation, administration och stab, och avdelningarna består i regel av enheter som leds av enhetschefer. Avdelnings- och enhetschefer är ansvariga för verksamhet, personal och ekonomi inom sitt område. Ett organisationsschema presenteras nedan.

Kontorets verksamhet 2019

Denna verksamhetsplan beskriver kontorets prioriteringar utifrån kommunfullmäktiges budget för 2019, Möjligheternas Stockholm, och de tre inriktningsmålen. Under respektive inriktningsmål har kommunfullmäktige beslutat om verksamhetsmål och under dessa har nämndmål tagits fram som beskriver nämndens bidrag till att uppfylla verksamhetsmålen, och i förlängningen även inriktningsmålen.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stockholms offentliga rum ska vara trygga och attraktiva. Under 2019 ska trafikkontoret intensifiera arbetet med städning och klottersanering och appen Tyck till ska utvecklas för att förbättra dialogen med stockholmarna. Konceptet Levande Stockholm fortsätter att utvecklas och det lokala utvecklingsarbetet drivs också vidare, där kontoret i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna utför trygghetsskapande åtgärder i stadens utemiljöer. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det av särskild vikt att säkerställa att varken kvinnor eller män hämmas av upplevd otrygghet. En annan viktig aspekt är att säkerställa att utemiljön är tillgänglig och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

Trafikkontoret ska bidra till att sänka trösklarna för människor till arbetsmarknaden, vilket t.ex. sker genom att tillhandahålla platser för Stockholmsjobb och att anställa sommararbetande ungdomar.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadens infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som ska leda till att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt, samtidigt som biltrafiken ska minska. Detta minskar även trafikens påverkan på både miljö och klimat. För att klara detta ska kontoret under perioden 2019-2022 investera 1,5 miljarder kronor i åtgärder för att främja gång, cykel och kollektivtrafik. Utöver det ska löpande förbättringar för de kapacitetsstarka transportslagen utredas och genomföras. Vidare ska snöröjningen för stadens gångtrafikanter utvecklas, arbetet med hastighetsplanerna fortsätta, godstrafiken effektiviseras, fler publika laddplatser uppföras och samordningen av trafikpåverkande arbeten utvecklas för att minska trafikstörningarna. Det är även viktigt att

framkomlighets- och driftsperspektiven tas om hand i ett tidigt skede av stadsutvecklingsprocessen.

Stockholms offentliga rum ska vara hållbara och erbjuda en god livsmiljö och satsningen på ett Grönare Stockholm drivs vidare för stärkt gröninфраstruktur i ytterstaden. Arbetet med skyfalls- och dagvattenhantering ska utvecklas och åtgärder ska vidtas för att förbättra stockholmsluften, bl.a. förberedande av beslut om att införa miljözon klass II på Hornsgatan från den 1 januari 2020. Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri år 2030.

Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025 och under året ska företagens kontakter med kontoret underlättas ytterligare. Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret och dessa svar ska vara tillmötesgående, opartiska och effektiva.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Trafikkontoret ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser, där skattebetalarnas pengar används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. En lärande organisation är en ekonomiskt hållbar organisation och under 2019 ska formerna för att systematiskt utvärdera effekterna av kontorets åtgärder och försök utvecklas. Vidare ska kontoret medverka i flera digitaliseringsprojekt, utveckla upphandlingsformerna och projekthanteringen, förbättra uppföljningen av driftentreprenader och utveckla investeringsplaneringen. Kontoret behöver även fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som attraherar, utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer. Under 2019 drivs detta arbete vidare med fokus på att utveckla kontorets professionella kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande.

Kontorets ekonomi 2019

Driftbudgeten för 2019 uppgår enligt kommunfullmäktiges budget för 2019 till 541,7 mnkr netto, med kostnader om 2 215,4 mnkr och intäkter om 1 673,7 mnkr. Jämfört med kommunfullmäktiges budget år 2018 ökar kostnaderna, inklusive räntor och avskrivningar, med 149,3 mnkr och intäkterna ökar med 225,0 mnkr, en nettominskning med 75,7 mnkr.

Nämndens investeringsbudget för 2019 uppgår till totalt 1 030,0 mnkr netto, varav 1 145,0 mnkr för utgifter och 115,0 mnkr för inkomster. Jämfört med kommunfullmäktiges budget föreslås en ökning av nämndens utgifter 2019 med totalt 105,9 mnkr avseende begärd budgetjustering för klimatinvesteringar och medel för trygghetsskapande åtgärder.

Samverkan med andra förvaltningar och bolag

Nära samverkan med stadens övriga förvaltningar och bolag är en förutsättning för att kontoret ska uppfylla sina mål. Enligt stadens anvisningar ska verksamhetsplanens inledning innehålla en redogörelse för hur kontoret avser att arbeta med kommunfullmäktiges direktiv som rör samverkan med andra förvaltningar och bolag. Denna redogörelse följer nedan, med samma disposition som budgetens direktiv.

Styrning och uppföljning: Trafikkontoret ska arbeta med en systematisk styrning och uppföljning och en policy och handbok för kontorets verksamhetsplanering och -uppföljning har tagits fram. Prognossäkerheten och budgetföljsamheten ska vara god och arbetet med detta beskrivs närmare under mål 3.1. I dessa frågor är stadsledningskontoret en viktig

samverkanspartner. Vidare ska kontoret under året utveckla återkopplingen till stockholmarna och bli en mer lärande organisation. Dessa frågor beskrivs närmare under mål 1.2 och 3.2.

Samverkan för en effektiv verksamhet: Kontoret arbetar löpande för att effektivisera verksamheten och att realisera digitaliseringens fulla potential, vilket beskrivs närmare under mål 3.2.

Samverkan för en trygg och säker stad: Ett av kontorets viktigaste uppdrag är att arbeta för trygga offentliga rum. Arbetet med trygghetsskapande åtgärder beskrivs närmare under mål 1.2 och bedrivs i mycket nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Även bostadsbolagen är en viktig samverkanspartner.

Samverkan för bostadsförsörjning: Trafikkontoret deltar i att bygga 140 000 nya bostäder till år 2030 genom att verka för att staden ska växa med effektiva transportlösningar och attraktiva offentliga rum, vilket beskrivs närmare under mål 2.2. Arbetet förutsätter mycket nära samverkan med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling: Stadens offentliga rum ska vara hållbara och erbjuda en god livsmiljö, och här är kontorets arbete med förstärkt grönstruktur och åtgärder för renare luft, som beskrivs närmare under mål 2.5, viktiga bidrag. Samverkan med miljöförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna är avgörande.

Klimat- och miljöarbete: Kontorets arbete för att främja hållbara transportslag är en central del i stadens klimat- och miljöarbete, något som beskrivs närmare under mål 2.3. Även arbetet med utvecklad dagvattenhantering, som beskrivs under mål 2.5, bidrar till stadens klimat- och miljöarbete. Viktiga samverkanspartners är de övriga tekniska förvaltningarna, stadsledningskontoret, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms stads Parkering AB och stadsdelsförvaltningarna.

Samverkan för mottagande av nyanlända: Kontoret deltar i att finna lämpliga platser för tillfälliga boenden för nyanlända och asylsökande. Arbetet bedrivs i samverkan med stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och bostadsbolagen.

Samverkan för arbetsmarknad och näringsliv: Trafikkontoret ska underlätta för människor att komma in på arbetsmarknaden, vilket beskrivs närmare under mål 1.1, och här är samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen avgörande. Kontorets arbete med att främja företagande beskrivs närmare under mål 2.1. och här är Stockholm Business Region AB och stadsdelsförvaltningarna viktiga samverkanspartners.

Innovation och strategiska digitaliseringsfrågor: Kontorets arbete med innovation och digitalisering beskrivs närmare under mål 3.1 och innefattar samverkan med stadsledningskontoret.

Internationalisering och internationellt arbete: Trafikkontoret medverkar i flera EU-projekt och är aktiv i att både sprida egen och ta tillvara på andras kunskap, ett arbete som beskrivs närmare under mål 3.2.

Staden som arbetsgivare: Trafikkontoret ska vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor, vilket beskrivs närmare under mål 3.2. Aktiv samverkan bedrivs med de andra tekniska förvaltningarna och med stadsledningskontoret.

Lokalförsörjning: Arbetet med att bygga om Tekniska nämndhuset har inletts för att säkra framtidens lokalförsörjning och här är nära samverkan med de andra tekniska förvaltningarna,

särskilt fastighetskontoret, av största vikt.

Upphandling och inköp: Kontorets arbete med att utveckla upphandlingsverksamheten beskrivs närmare under mål 3.2 och här är samverkan med stadsledningskontoret viktigt.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

För att Stockholm ska vara en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla behöver stadens offentliga rum vara trygga och attraktiva. Stadens gator ska vara levande platser där man vill vistas och stadsmiljön behöver fungera för alla medborgare alla dagar i veckan året om. För trafikkontorets del innebär det ett oavbrutet arbete med t.ex. renhållning, klottersanering och underhåll av stadens gator, broar och belysning. Ingen människa i Stockholm ska få sin frihet begränsad av en känsla av otrygghet och alla ska känna sig välkomna och inkluderade, såväl kvinnor som män och oavsett funktionsförmåga. Viktiga fokusområden för kontorets verksamhet 2019 är att utveckla konceptet Levande Stockholm och att fortsätta genomföra trygghetsskapande åtgärder i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

Att stockholmarna arbetar och är självförsörjande är en förutsättning för stadens välbefinnande och för att människor ska kunna leva trygga och självständiga liv med möjligheter att förverkliga sina drömmar. Trafikkontoret ska därför tillsammans med stadens andra förvaltningar och bolag aktivt arbeta för att sänka trösklarna till arbete, särskilt för grupper som idag står långt ifrån arbetsmarknaden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

I Stockholm ska alla människor ges förutsättningar att kunna försörja sig själva och trafikkontoret har i egenskap av en kommunal förvaltning en viktig samhällelig uppgift i att medverka till att sänka trösklarna till arbete för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Kontoret erbjuder därför i nära samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen anställning för så kallade Stockholmsvärdar som plockstädar, felanmäler och åtgärdar andra brister i stadsmiljön. Dessutom ska allt fler av kontorets driftsavtal innehålla krav på att entreprenörer anställer människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Varje sommar anställer kontoret också hundratals feriearbetande ungdomar som ges ett första steg in på arbetsmarknaden, samtidigt som de utför meningsfulla och viktiga arbetsuppgifter för att hålla stadens offentliga rum rena och attraktiva.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	50 st	1 050 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	300 st	9 000 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	50 st	1 050 st	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	1	Tas fram av nämnden	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	300 st	9 000 st	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀			

Nämndmål:

Trafikkontoret underlättar för människor att komma in på arbetsmarknaden

Förväntat resultat

- 50 platser för Stockholmsjobb tillhandahålls.
- 300 sommararbetande ungdomar anställs.

Kommentar

Trafikkontoret ska underlätta för människor att komma in på arbetsmarknaden, särskilt långtidsarbetslösa och ungdomar. Ett sätt att göra detta är att tillhandahålla 50 praktiktillfällen för Stockholmsjobb, så kallade Stockholmsvärdar, med uppgift att plockstäda runt om i staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Om perioden faller väl ut kan praktikanterna sedan erbjudas Stockholmsjobb. Det är Jobbtorg Stockholm som rekryterar och, tillsammans med City i Samverkan, arbetsleder Stockholmsvärdarna, varför trafikkontorets förväntade resultat för 2019 är att tillhandahålla 50 platser för praktiktillfällen, medan det är upp till Jobbtorg Stockholm att fylla dessa platser. Hur många aspiranter som efter praktikperioden får Stockholmsjobb är utanför kontorets kontroll.

I en del av kontorets driftsavtal ställs numera krav på att entreprenörer ska anställa människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta krav kommer att arbetas in i allt fler avtal i samband med kommande års upphandlingar. Kontoret deltar också i arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med andra förvaltningar, t.ex. med arbetsmarknadsförvaltningens Lundaverkstad, som lagar och säljer vidare cyklar som kontoret omhändertagit.

Till sommaren ska minst 300 ungdomar erbjudas feriejobb inom kontorets verksamhet och därmed ges arbetslivserfarenhet och kontakt med möjliga framtida arbetsgivare. Även andra årstider kan kontoret erbjuda ungdomar sysselsättning som timanställda operatörer på Trafik Stockholm under tider med hög belastning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samband med nya driftsavtal ställa krav på att entreprenörer anställer människor som står långt från arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Trafikkontoret har huvudansvar för Stockholms utemiljö och för att stadens offentliga rum ska vara trygga, levande, framkomliga, tillgängliga och attraktiva. Detta säkerställs genom drift och underhåll av stadsmiljön, t.ex. att alla gator, vägar och broar städas och snöröjs, gatubelysningen fungerar, skräpkorgar töms, klotter saneras, skadedjur bekämpas, skyltar och vägmärken är tydliga, samt att stadens alla anläggningar, såsom broar och tunnlar, är i god kondition. Under 2019 ska kontoret skärpa efterlevnaden av stadens städgaranti och klottergaranti, samt utveckla mobilappen Tyck till för att förbättra dialogen med stockholmarna.

Kontoret ska inom ramen för det lokala utvecklingsarbetet och arbetet med platssamverkan fortsätta att i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna identifiera otrygga platser och genomföra åtgärder som ökar tryggheten. Dessa åtgärder är också positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, då de ger kvinnor samma förutsättningar att röra sig i stadens offentliga rum som män, men utgör också exempel på god planering som gynnar alla grupper i samhället. En levande stad är en trygg stad och kontoret har ett övergripande ansvar att stärka det offentliga rummets roll som vistelseplats, t.ex. genom konceptet Levande Stockholm. I detta arbete är stadens strategi för offentliga rum vägledande.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	77 %	77 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	45 %	Tas fram av nämnden	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	88 %	88 %	År
 Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	98 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar		Tas fram av nämnden	Tertial
 Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning		Tas fram av nämnden	Tertial
 Upplevd trafiksäkerhet för gående och cyklister	66 %	66 %	År

Kontoret avser att återkomma med årsmål för indikatorerna "Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar" och "Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning" i samband med tertialrapport 1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31
 Trafiknämnden ska utreda förutsättningarna att, utifrån gällande lagstiftning, möjliggöra att fastighetsägare mot självkostnad ska kunna inrymmas i stadens klottersanering.	2019-01-01	2019-12-31
 Trafiknämnden ska utveckla appen Tyck till för en bättre dialog med allmänheten.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum är trygga och attraktiva

Förväntat resultat

- Stockholmarnas upplevda trygghet ökar.
- Nedskräpningen minskar och staden blir renare.
- Andelen inkomna synpunkter via appen Tyck till ökar och svarstiden minskar.

Kommentar

Trygghet och säkerhet

Stockholms offentliga rum ska vara trygga för alla och under 2019 ska arbetet med trygghets-, säkerhets- och ordningsfrågor fortsätta att stärkas. Detta sker bl.a. inom ramen för det lokala utvecklingsarbetet tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, där kontoret även fortsättningsvis ska vara en tillgänglig och konstruktiv samarbetspartner som lyssnar till de behov som identifieras lokalt och som aktivt deltar i medborgardialoger. Under året kommer kontoret också att fortsätta att genomföra de projekt som har beviljats trygghetsmedel, samt identifiera nya åtgärder. För att ytterligare stärka lokala centra runt om i staden ska kontoret delta i det av stadsdelsförvaltningarna ledda arbetet med platssamverkan, en svensk version av så kallade Business Improvement Districts (BID). Detta innefattar samverkan med privata fastighetsägare, handlare, boende, stadens andra verksamheter och övriga aktörer för att göra lokala platser tryggare och attraktivare. Arbetet för en tryggare miljö för stadens företagare beskrivs även under mål 2.1.

Trygghetsperspektivet är integrerat i kontorets verksamhet och ett löpande arbete sker t.ex. med belysningsåtgärder. Belysning är i sig inte brottsförebyggande, men hjälper tillsammans med en god gestaltning till att skapa en befolkad miljö och öka den upplevda tryggheten. Driftsäker belysning är trygg belysning och under 2019 planeras armaturbyten och tydligare dokumentation för att öka driftsäkerheten och därigenom säkerställa att gator, torg, gång- och cykelvägar och -tunnlar upplevs som trygga och säkra. Skymmande vegetation kan påverka hur belysningen upplevs och kontoret arbetar löpande med att kontrollera att den vegetation runt gång- och cykelbanor som trafiknämnden har skötselansvar för röjs och med att beskära stadens ca 40 000 gatuträd.

Det strategiska säkerhetsarbetet blir allt viktigare och kontoret ska ha en god krisberedskap, en tydlig kontaktyta gentemot andra parter och en effektiv intern samordning. Polisen är den myndighet som kartlägger risker och hotbilder och med polisens bedömningar som grund ska kontoret fortsätta att genomföra förändringar av den fysiska miljön för att öka medborgarnas säkerhet. Det kan röra sig om att placera ut fler och tyngre betonglejon, att sätta upp övervakningskameror och att prova pollare eller andra rörliga och fasta hinder i stadsmiljön. Åtgärder av denna typ kan även bidra till situationell brottsprevention. Kontoret ska även vara pådrivande för försök med geofencing på kommunala gator. Samtidigt behöver dessa åtgärder ställas mot stadens ambition att vara tillgänglig, öppen och välkomnande för alla. Kontoret medverkar också i trygghetsvandringar tillsammans med stadsdelsförvaltningar, polis, fastighetsägare och boende och fångar där upp vilka åtgärder som kan genomföras för att öka tryggheten runt om i staden.

Att prioritera trygghetsfrågor är särskilt viktigt för att kvinnor och män ska ha lika möjligheter att nyttja stadens offentliga rum, vilket kan åstadkommas genom satsningar på ökad trygghet, t.ex. genom utformning av den fysiska miljön, upprätthållande av god belysning samt skötsel och underhåll för säkra och trygga gång- och cykelbanor. Studier visar att kvinnor och män upplever trygghet i offentliga miljöer olika och Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning 2018 bekräftade detta: 36 procent av kvinnorna uppgav att de känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de på grund av otrygghet låter bli att gå ut, vilket kan jämföras med 19 procent av männen. De trygghetsskapande åtgärder som kontoret planerar inför 2019 är därför positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, men utgör också exempel på god

planering som gynnar alla grupper i samhället.

En levande stad

Stockholms gator, torg och andra allmänna platser är viktiga tillgångar och utgör en arena för stadens grundläggande syfte: möten mellan människor för utbyte av idéer, kultur, varor och tjänster. Som komplement till Framkomlighetsstrategin har kontoret tagit fram en strategi för stadens offentliga rum som antogs av kommunfullmäktige under 2018. Strategin innehåller planeringsprinciper för staden att ta tillvara på i alla projekt som rör utveckling av det offentliga rummet och en handlingsplan för åren 2018-2023. Huvuddragen i handlingsplanen är att identifiera offentliga stråk och platser med utvecklingspotential, att utveckla arbetsprocesser och genomföra utbildningsinsatser, att utveckla arbetet med tillfälliga åtgärder för ökat stadsliv i hela staden året runt, samt att utveckla metoder för uppföljning och mätning av vistelsevärden. Strategins implementering sker i symbios med pågående aktiviteter för att utveckla attraktiviteten i de offentliga rummen, t.ex. implementering av gångplanen, det lokala utvecklingsarbetet, Grönare Stockholm och Levande Stockholm.

Just konceptet Levande Stockholm ska fortsätta utvecklas för att skapa ett ökat stadsliv med trivsamma vistelsemiljöer och även under 2019 kommer stockholmare och besökare att kunna njuta av sommargator, sommartorg och pop up-parker. Även på vintern ska staden vara levande och en vinterstrategi för Levande Stockholm har tagits fram och implementeras under vintern 2018/2019 med vinterplatser smyckade med belysning, möbler och vinterväxter. Arbetet med Levande Stockholm förutsätter både medborgardialog för att identifiera lämpliga platser och aktiviteter, och att fastighetsägare, näringsidkare och stadsdelsförvaltningar lokalt bidrar till utvecklingen. Under 2019 ska kontoret även arbeta för att levandegöra stadens kajer och andra vattennära platser, samt öka tryggheten och attraktiviteten på Sergels torg. Kontoret ska också påbörja en utredning om ny beläggning för Sergels torg. I samarbete med stadsdelsförvaltningarna ska kontoret även utreda möjligheterna till brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling som ett sätt att utveckla Stockholms stadsmiljöer.

En ren och attraktiv stad

En ren stad bidrar till trygghet och kontoret arbetar för att minska nedskräpningen och hålla de offentliga miljöerna attraktiva, vilket bl.a. inkluderar manuell plockning av skräp, spolningar och skurningar. Arbetet med stadens städgaranti, som innebär att anmälningar om nedskräpning och fyllda papperskorgar ska åtgärdas inom 24 timmar från det att anmälan mottagits av anlitad entreprenör, ska intensifieras under året. För stora delar av staden uppfylls denna garanti redan idag med bred marginal eftersom många avtal innefattar daglig tömning och daglig plockstädning genomförs av Stockholmsvärdar på ett flertal platser runt om i staden. Även kontorets arbete med klottersanering, som bl.a. innebär att sanera klotter på stadens anläggningar inom 24 timmar efter anmälan och att genomföra områdesvisa saneringar, ska skärpas och en aktiv sanering från kontorets sida kan också ha en förebyggande effekt. Under året ska kontoret utreda förutsättningarna för att fastighetsägare mot självkostnad ska kunna inrymmas i stadens klottersanering.

I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också satsningar som görs i samverkansprojekt med privata och offentliga aktörer, t.ex. City i Samverkan. Detta samarbete inkluderar arbetsledning av Stockholmsvärdarna som plockstädar och signalerar närvaro. För att säkerställa en hög standard på driften av stadens offentliga rum ska uppföljningen av driftentreprenader utvecklas, något som beskrivs närmare under mål 3.2.

En växande stad

När staden förtätas och stadsdelar ändrar karaktär, t.ex. med fler innerstadslika miljöer i ytterstaden, ökar förväntningarna på väghållningen i dessa områden och en höjd standard kommer att krävas. Kontoret analyserar löpande behoven i stadens områden och låter detta styra hur resurserna för barmarksrenhållning och vinterväghållning fördelas. Större justeringar kan i regel främst genomföras i samband med nya upphandlingar. Det blir också allt viktigare att med större exakthet kunna prognosticera hur drift- och underhållskostnaderna för tillkommande eller förändrade gator, vägar och övriga ytor kommer att utvecklas och under 2019 fortsätter kontoret att tillsammans med exploateringskontoret utveckla driftsnyckeltal, vilket även beskrivs under mål 2.2 och 3.1.

Det ökade bostadsbyggandet medför ett ökat behov av markupplåtelser runt om i staden, för t.ex. byggställningar, kranar, containrar och evakueringsbostäder. Polisen ansvarar för att ge tillstånd för markupplåtelser och staden remitteras av polisen och har vetorätt. Det är dock bara polisen som har verktyg för att följa upp och säkra att givna tillstånd och villkor följs. Dagligen inkommer synpunkter och frågor om ärenden där tillstånd helt saknas eller där villkoren inte följs och en dialog förs mellan polisen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kring ändringar i ordningslagen som skulle ge kommunerna större ansvar och därmed andra möjligheter att följa upp tillstånden. Kontoret bevakar dialogen och ska under 2019 utreda konsekvenserna av en lagändring som skulle göra staden till tillståndsgivare av markupplåtelser. Vidare ser kontoret ett behov av att fortsätta se över hur staden reglerar användande av offentlig plats i olika typer av avtal för att säkerställa att nu gällande ordningslag följs. En konsekvens av detta kan bli att vissa nyttjanderättsavtal och arrenden behöver sägas upp för att skrivas om vid avtalstidens slut.

De många stadsbyggnadsprojekt som pågår, i kombination med t.ex. tunnelbaneutbyggnaden och tyngre bussar, innebär att stadens gator får en högre belastning. Beräkningar visar t.ex. att i samband med tunnelbaneutbyggnaden kommer varje vecka i flera års tid ca 15 000 ton massor att lastas ut bara från Sofiaområdet på Södermalm. Kontoret ser därför ett behov av att undersöka vilka effekter på kort och lång sikt detta kommer få för behovet av drift och underhåll av stadens gator och konstruktioner, att utveckla de interna rutinerna för att arbeta med bärighetsfrågor och att proaktivt samordna och samverka med exploateringskontoret och regionens trafikförvaltning. Bland de åtgärder som ska utredas kan nämnas en eventuell ökning av tillåten fordonslängd för massagodstransporter, nya typer av avtal med fördelat ansvar för vägslitage vid större byggprojekt och regelförändringar för att minimera omlastningar. Vidare är det viktigt att samla in mer data genom mätningar för att fördjupa kunskapen om dessa frågor.

De ökade förslitningarna till följd av den höga exploateringsstakten, men även av de senaste årens snörika vintrar, innebär också att vissa objekt i reinvesteringsprogrammet för stadens gatuytor, eller i vissa fall objekt som inte alls finns med i programmet, behöver prioriteras.

Stockholmarna ska involveras och informeras

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang och kontoret mottar årligen över 100 000 synpunkter, felanmälningar och idéer från stockholmarna och antalet fortsätter att öka. Det är viktigt att kontoret är tillgängligt och lyssnar till medborgarnas åsikter och upplevelser och under 2019 planeras en organisationsförändring för att göra det ännu enklare att komma i kontakt med kontoret och att få återkoppling på synpunkter, samt att

säkerställa ett enhetligt bemötande och en hög servicenivå. Kopplat till detta ska Tyck till via mobilapp och webb fortsätta att utvecklas för en ännu bättre dialog med allmänheten. Kontoret arbetar också med andra former av medborgardialog, dels i samverkan med andra förvaltningar, dels på egen hand, t.ex. i arbetet med säkra skolvägar där barns och ungdomars behov och upplevelser är utgångspunkten för arbetet. En angränsande fråga är att systematisera rutiner för att fullt ut kunna realisera potentialen i det kunskapsunderlag som stockholmarnas synpunkter utgör, vilket även beskrivs under mål 3.2.

Det proaktiva kommunikationsarbetet ska utvecklas vidare för att säkerställa att bra information ges inför, under och efter kontorets satsningar i den offentliga miljön, samt vilka avvägningar som görs mellan olika intressen i staden. Sociala medier är ett viktigt verktyg som möjliggör för kontoret att möta medborgarna där de befinner sig och genom dialog och erfarenhetsutbyte skapa relationer med stockholmarna utifrån deras specifika intressen och behov. Kontoret har en strategi för arbetet med sociala medier och driver en Facebooksida för att kommunicera i frågor som rör gång och cykel, något som kan komma att utvecklas under året. Vidare arbetar kontoret för att säkerställa att alla invånare och besökare ska kunna tillgodogöra sig information, både om kontorets verksamhet och i det offentliga rummet, vilket bl.a. innefattar att texter skrivs på ett enkelt och begripligt språk.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i arbetet med platssamverkan, i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna.	2019-01-01	2019-12-31
Fortsätta utveckla konceptet Levande Stockholm.	2019-01-01	2019-12-31
Förstärka efterlevnaden av stadens 24-timmars städgaranti.	2019-01-01	2019-12-31
I enlighet med vinterstrategin för Levande Stockholm genomföra åtgärder för en än mer attraktiv vinterstad.	2019-01-01	2019-12-31
Identifiera och genomföra trygghetsskapande åtgärder i stadens utemiljöer, bl.a. utifrån framtagna utvecklingsplaner, och i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna.	2019-01-01	2019-12-31
Levandegöra stadens kajer och vattennära platser.	2019-01-01	2019-12-31
Påbörja genomförandet av handlingsplanen i strategin för offentliga rum.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda konsekvenserna av en lagändring som skulle göra staden till tillståndsgivare av markupplåtelse.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda ny beläggning på Sergels torg.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda vilka konsekvenser t.ex. massgodstransporter och tyngre bussar får på stadens gator och konstruktioner.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla kontorets interna rutiner för arbete med bärighetsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31
Öka tryggheten och attraktiviteten på Sergels torg.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

I Stockholm ska alla få vara den de är och ingen ska bli utsatt för diskriminering. Trafikkontorets huvudsakliga bidrag till detta är att se till att stadens offentliga rum är tillgängliga och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

Hur kontoret bedriver sin verksamhet påverkar stockholmarnas vardag och kontoret ska ständigt bära med sig ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att inte något av könen systematiskt missgynnas av kontorets prioriteringar. Även barnperspektivet är av stor vikt för att garantera att barn får visas i trygga och kreativa miljöer som är utformade utifrån deras behov och kontoret har tagit fram rutiner för barns delaktighet och inflytande. Stadsmiljöns tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är en annan viktig fråga för att staden ska vara tillgänglig för alla och kontoret arbetar med ett integrerat tillgänglighetsperspektiv. Förutom att åtgärda enkelt avhjälpta hinder, arbetar kontoret bl.a. med att följa upp att villkor för upplåtelser följs, bevaka att platser är tillgängliga under gatuarbeten, utveckla snöröjningen med fokus på trottoarer och att utbilda medarbetare och entreprenörer genom så kallade insiktsutbildningar. En stadsmiljö som är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning är exempel på god planering som gynnar alla.

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum är tillgängliga för alla

Förväntat resultat

- Regelmässiga granskningar av kontorets myndighetsutövning genomförs.
- Fler upplåtelseinspektioner leder till tillgängligare trottoarer.
- Halverad avgift för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.
- Insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer genomförs.

Kommentar

Alla människors lika rätt

Stadens trafik- och utemiljö ska vara fri från diskriminering och värnandet om de mänskliga rättigheterna är en grundpelare för trafikkontorets arbete. Kontoret ska fortsätta att lägga sig vinn om att det offentliga rummet upplevs som inkluderande för alla och jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i det dagliga arbetet. Kontorets förhållningssätt är att hög kvalitet på driftverksamheten och god planering av stadsrummet gynnar både kvinnor och män. Studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet, varför motverkandet av otrygghet i stadens offentliga miljöer är en förutsättning för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att röra sig fritt i staden. Detta kan t.ex. ske genom fortsatt utveckling av stadens belysning, god planering av gång- och cykelvägar, trafiksäkerhetshöjande åtgärder och utformning av grönområden på så vis att alla grupper i samhället kan känna sig trygga att nyttja dem. Arbetet med dessa frågor beskrivs närmare under mål 1.2.

Samtliga relevanta tjänsteutlåtanden ska innehålla en jämställdhetsanalys. För att göra dessa analyser behöver kunskap inhämtas, strukturer granskas och diskussioner föras nära verksamheten och kontoret ser dessa analyser som motorn i den fortsatta jämställdhetsintegreringen. En särskild analys av jämställdhet i transportsystemet återfinns under mål 2.3.

I juni 2018 antog kommunfullmäktige etiska riktlinjer för utomhusreklam som trafikkontoret tagit fram. Kontoret ska utvärdera hur riktlinjerna har fungerat och genomförts, samt bjuda in till en årlig dialog med branschrådet Sveriges Annonsörer och andra intresseorganisationer. När kontoret kommunicerar med stockholmarna används inkluderande bilder som speglar

samhällets sammansättning av individer. Medarbetare på flera olika organisatoriska enheter har hbtq-certifierats och detta perspektiv tas löpande om hand inom kontorets verksamhet, t.ex. i samband med trygghetsvandringar. För att säkerställa att diskriminering inte förekommer är det viktigt att på ett systematiskt sätt genomföra granskningar, t.ex. kopplat till myndighetsutövningen i enlighet med kontorets plan. Sådana kontroller säkerställer också att bedömningar är enhetliga och inte varierar beroende på handläggare och att det finns rutiner som minskar risken för otillbörlig påverkan.

Barns delaktighet och inflytande

Trafikkontoret arbetar för att inhämta synpunkter från alla grupper i samhället, vilket t.ex. innebär att barns behov uppmärksammas vad gäller de miljöer där barn och unga vistas, som vid skolor, bostäder och parker. I arbetet med satsningen på ytterstadens parker, Grönare Stockholm, är barnens perspektiv i fokus och ett av syftena är att stadens gröna områden ska bli ännu mer välkomnande för barn, såväl som för deras föräldrar. Ett konkret exempel är den pågående utvecklingen av Magelungens strandpromenad, där ungdomars idéer och skisser ligger till grund för projektet. Kontorets arbete för säkra och trygga skolvägar beskrivs närmare under mål 2.3.

Kontoret har tagit fram rutiner för barns delaktighet och inflytande, där det framgår att kontoret ska fortsätta ha ett dialogbaserat arbetssätt och involvera barn och unga för att säkerställa att deras perspektiv beaktas vid analyser av platser och föreslagna åtgärder, t.ex. genom gåturer och workshops. Rutiner för barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor har också tagits fram och det fortsatta arbetet med dessa frågor sker delvis inom ramen för den förvaltningsövergripande gruppen "Staden i ögonhöjd". Att barn ska känna sig trygga i stadens utemiljö är en vägledande princip och kontoret ser mycket positivt på att en del stadsdelsförvaltningar genomför trygghetsvandringar utifrån ett barnperspektiv. Trafikkontoret ska fortsätta delta i dessa vandringar och arbeta aktivt med att omhänderta de synpunkter som inkommer i samband med vandringarna.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

I maj 2018 antog kommunfullmäktige ett nytt program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning som gäller 2018-2023. Trafikkontorets verksamhet berör flera av programmets fokusområden, men främst området att alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö. Kontoret bidrar dock till fler av programmets fokusområden eftersom god fysisk tillgänglighet kan vara en förutsättning för att kunna ta sig till t.ex. arbetet, skolan, eller fritidsaktiviteten. Ökad tillgänglighet ökar också förutsättningarna för delaktighet i samhället och kan på så sätt minska ohälsa till följd av utanförskap. Programmet föreskriver nämnder och styrelser att i sina verksamhetsplaner tydligt beskriva vilka aktiviteter som ska vidtas under kommande år för att bidra till programmets måluppfyllelse. Trafikkontoret avser att under 2019 prioritera följande:

- Utveckla vinterväghållningen på stadens trottoarer, bl.a. genom sopsaltning.
- Halvera avgiften för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.
- Ta bort enkelt avhjälpta hinder och tillgänglighetsanpassa stadsmiljön, t.ex. genom nya sittplatser, tillgängligare och bredare övergångsställen och kantstenshöjningar vid busshållplatser. Arbetet beskrivs i kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten.
- Utveckla kontorets interna rutiner för att tydligare kunna visa vilka tillgänglighetsåtgärder som genomförs utöver de i kontorets årliga program.

- Löpande följa upp att villkoren för givna upplåtelser, t.ex. för uteserveringar, följs och genomföra gemensamma inspektioner tillsammans med socialförvaltningen.
- Verka för att de entreprenörer som utför arbeten i gaturummet systematiskt ska arbeta med kontroll för att säkerställa efterlevnaden av givna tillstånd och därigenom en god tillgänglighet i samband med ombyggnationer i stadsmiljön.
- Löpande ta bort övergivna cyklar som hindrar framkomligheten.
- Genomföra insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer för att höja kunskapsnivån och förståelsen för situationen i stadens utemiljö för personer med funktionsnedsättning.
- Löpande göra stadens rutiner för hur personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av information kända för kontorets medarbetare.
- Samordna tillgänglighetsarbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet för att säkerställa att alla medarbetare ges förutsättningar att göra ett bra arbete, t.ex. genom individanpassade arbetsplatser vid behov. Detta perspektiv tas också tillvara i samband med Tekniska nämndhusets ombyggnation och i tillfälliga evakueringslokaler.
- Tillämpa kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att inga rekryteringar utestänger eller missgynnar personer med funktionsnedsättning.
- Samverka med nämndens råd för funktionshinderfrågor som sammanträder tio gånger per år och då ger värdefulla synpunkter och konstruktiva förslag till förbättringar av Stockholms utemiljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Halvera avgiften för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	2019-01-01	2019-12-31
I arbetet med att säkerställa etisk utomhusreklam bjuda in till en årlig dialog med branschrådet Sveriges Annonsörer och andra intresseorganisationer samt redovisa dialogen till trafiknämnden.	2019-01-01	2019-12-31
Tillsammans med socialförvaltningen genomföra fler inspektioner av att upplåtelsestillstånd för uteserveringar följs.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla de interna rutinerna för att tydligare kunna visa vilka tillgänglighetsåtgärder som genomförs utöver de i kontorets årliga program.	2019-01-01	2019-12-31
Utvärdera hur de etiska riktlinjerna för utomhusreklam har fungerat och genomförts.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholms befolkning växer snabbt, men stadens yta växer inte. Det innebär att i framtiden ska allt fler människor vistas och transporteras på samma utrymme och för att upprätthålla framkomligheten och tillgängligheten i hela staden krävs en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som ska leda till att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt, samtidigt som biltrafiken ska minska. Detta minskar även trafikens påverkan på både miljö och klimat. För att klara detta behöver kontoret fortsätta att genomföra åtgärder som främjar de kapacitetsstarka transportmedlen, samtidigt som framkomlighets- och driftsperspektiven behöver tas om hand i ett tidigt skede av stadsutvecklingsprocessen.

Effektiva transportlösningar och god framkomlighet bidrar också till ett attraktivt företagsklimat. Stadens fortsatta välbefinnande är helt beroende av företag som vågar investera och

anställa och under året ska trafikkontoret fortsätta att underlätta företagens kontakter med kontoret. Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret och dessa svar ska vara tillmötesgående, opartiska och effektiva.

Stadens offentliga rum ska vara hållbara och erbjuda en god livsmiljö. I detta arbete är stadens miljöprogram, med giltighetstid 2016-2019, ett viktigt styrdokument och programmets intentioner har arbetats in i verksamhetsplanen. Trafikkontoret ska fortsätta att leda utvecklingen av stadens grönstruktur inom ramen för konceptet Grönare Stockholm, samt vidta åtgärder för att stadsmiljön ska kunna stå emot skyfall och andra extrema väder. Luften ska vara ren i hela staden och under året ska kontoret förstärka arbetet för att luftkvalitetsnormerna inte överskrids. Kraftfulla åtgärder ska vidtas för att Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och att stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri 2030.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025. Trafikkontorets arbete för trygga och attraktiva offentliga rum och god framkomlighet för människor och gods ger förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat, där såväl stora som små företag vill verka och expandera och därigenom skapa fler arbetstillfällen och ökat välbefinnande. Ett välfungerande transportsystem ger dessutom positiva effekter på stadens bostads- och arbetsmarknader, då det ger bättre matchningsmöjligheter. För individer innebär det att fler bostäder och arbetsplatser blir nåbara inom rimlig restid och för företagen ökar på så sätt utbudet av arbetskraft.

Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret. Kontoret ska vara en serviceinriktad och lösningsorienterad partner till näringslivet som är opartisk och effektiv och som har en förståelse för företagens villkor och deras betydelse. Näringsidkare ska inte slussas runt i sina kontakter med kontoret utan det ska finnas "en väg in". Under året ska staden arbeta fram en näringslivspolitik som ska ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av stadens näringslivsarbete. Kontoret ska delta i detta arbete, samt utifrån denna policy fortsätta utveckla verksamheten i en företagsvänlig riktning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	90 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Företagens nöjdhet med bemötande från staden	78	78	År
 Företagens nöjdhet med effektivitet från staden	65	70	År
 Företagens nöjdhet med information från staden	70	72	År
 Företagens nöjdhet med kompetens från staden	72	72	År
 Företagens nöjdhet med rättssäkerhet från staden	73	73	År
 Företagens nöjdhet med tillgänglighet från staden	70	70	År
 Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	72	72	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
-----------	------------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Business Region AB utreda process och organisation för att fastställa en stadsövergripande servicekedja för etableringsförfrågningar.	2019-01-01	2019-12-31
 Stockholm Business Region AB ska i samverkan med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd fortsätta driva pilotprojektet i Årsta parthallar och utarbeta en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden.	2019-01-01	2019-12-31
 Trafiknämnden ska göra en översyn av regelverket för Foodtrucks.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Det är lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret

Förväntat resultat

- Näringslivets nöjdhet med trafikkontoret ökar.

Kommentar

Stadens arbetssätt, effektivitet och regelverk påverkar företagens villkor, varför det är av största vikt att det är lätt att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret. Dessa svar ska präglas av gott bemötande, opartiskhet, effektivitet och en förståelse för företagens villkor. Det ska vara lätt att göra rätt i kontakten med trafikkontoret och företag ska inte slussas runt mellan olika kontakter utan erbjudas en tydlig väg in till kontoret. Under 2019 ska kontoret etablera ett servicecenter för att göra det enklare att komma i kontakt med kontoret, samt delta i den av stadsledningskontoret ledda utredningen av process och organisation för att fastställa en stadsövergripande servicekedja för etableringsförfrågningar. Vidare inväntar kontoret stadens näringslivspolicy som kommer att utgöra grund för ytterligare utveckling inom detta område.

De verksamheter på kontoret som arbetar med myndighetsutövning, t.ex. tillståndsgivning för markupplåtelser och evenemang, har daglig kontakt med stadens företag. Processen för handläggning av tillståndsärenden ska fortsätta utvecklas för att klara den ökande mängd ärenden som den växande staden medför och för att dra nytta av digitaliseringens möjligheter för att ytterligare effektivisera företagens kontakter med staden. Under året ska formerna för hantering av tillstånd för filminspelningar utvecklas, samtidigt som kontoret bevakar den statliga utredningen av produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelningar, vilket skulle kunna leda till en ökad mängd stora produktioner på stadens mark. Kontoret ska också göra en översyn av regelverket för foodtrucks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckla formerna för hur tillstånd för filminspelningar ska hanteras i enlighet med stadens filmstrategi.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum främjar företagande

Förväntat resultat

- Godstrafiken effektiviseras.
- Den upplevda tryggheten för stadens företagare ökar.

Kommentar

Stockholms offentliga rum ska främja företagande, t.ex. genom att säkerställa att det är tryggt att bedriva sin verksamhet i staden och att näringsidkare inte behöver vara rädda för rån, hot eller våld. Kontorets arbete med trygghetsskapande åtgärder som beskrivs under mål 1.2 bidrar därför även till att förbättra förutsättningarna för stadens företagare. Det ska också vara lätt för stockholmare att nå olika verksamheter och arbetet för effektiva och hållbara transporter beskrivs närmare under mål 2.3. Utöver dessa grundläggande förutsättningar för ett gott företagsklimat ska kontoret fortsätta att utveckla och förvalta det offentliga rummet i nära samverkan med näringslivet och med en kunskap om företagens betydelse för stadens tillväxt som utgångspunkt. Det kan t.ex. handla om fortsatta satsningar inom konceptet Levande Stockholm där miljöer görs mer attraktiva och befolkade vilket gynnar företagarna på dessa platser, drift av markvärme på högfrekventerade handelsgator och utredning av förbättrade möjligheter till korttidsparkering vid lokala centra i ytterstaden.

I takt med att befolkningen ökar tilltar även behovet av fler leveranser. Dessa ska vara effektiva, säkra, hållbara, pålitliga och ingå som en naturlig del av stadens transportsystem och arbetet med att effektivisera godstrafiken beskrivs närmare under mål 2.3. Under 2019 planeras t.ex. fortsatta försök med off peak-leveranser, d.v.s. nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat.

I arbetet med att utveckla de offentliga rummen fortsätter kontoret att kontinuerligt undersöka möjligheterna till medfinansiering från fastighetsägare och den nu pågående omdaning av Vasagatan är ett exempel på projekt som bedrivs i nära samverkan med omkringliggande fastighetsägare. Vidare deltar kontoret löpande i lokala näringslivsråd, företagarföreningar och samverkansforum för att hålla en nära kontakt med stadens näringsidkare. Kontoret deltar också i arbetet med lokal platssamverkan, vilket beskrivs närmare under mål 1.2. Även organisationen City i Samverkan är en viktig samarbetspartner. Kontoret ska under året även delta i pilotprojektet i Årsta partihallar och utarbetandet av en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden, samt i utvecklingen av de verksamhetsområden som anges i översiktsplanen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Stockholms stad växer med närmare 50 personer per dag och när fler människor bor och verkar på en tät yta kan staden utvecklas, bli mer levande och ge medborgarna hög livskvalitet. En tät stad möjliggör även hållbara transporter, biltrafiken per person i Stockholmsregionen är klart lägst i landet. Befolkningstillväxten ställer dock stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt och mellan 2010 och 2030 ska 140 000 nya bostäder byggas.

Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett effektivt transportsystem och en hög närbarhet är förutsättningar för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet och skapa ett transportsnålt och därmed hållbart samhälle.

När nya områden är byggda är det dessutom trafikkontoret som ska sköta om stadsmiljön. För att säkerställa attraktiva offentliga rum med effektiv drift och underhåll i framtiden deltar kontoret i ett tidigt skede i en rad olika exploateringsprojekt. När nya områden byggs, eller när befintliga områden skiftar karaktär, genereras möjligheter inom allt från framkomlighet till grönstruktur och dagvattenhantering. Att hitta bra lösningar från början är betydligt mer tids- och kostnadseffektivt än att genomföra åtgärder i efterhand. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det av särskild vikt att planera för trygga miljöer, där varken kvinnor eller män hämmas av upplevd otrygghet. För att möjliggöra detta och säkerställa att trafik- och driftsperspektiven finns med i tidiga skeden, är nära samverkan med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret en nödvändighet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden uppdatera Bostadspotential i Stockholm utifrån översiktsplanen och övriga relevanta omvärldsfaktorer	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Stockholm växer med effektiva transportlösningar och attraktiva offentliga rum

Förväntat resultat

- Ledstången och teknisk handbok utvecklas.
- Kommunaltekniska ytor säkras inför vintern 2019/2020.

Kommentar

Ett växande Stockholm

Stockholms befolkning och bostadsbestånd växer kraftigt, men stadens yta växer inte. Detta ställer stora krav på trafiksystemet och på kloka avvägningar i både nybyggd och befintlig gatustruktur för att klara den ökande transportefterfrågan och för att nå långsiktigt hållbara lösningar ur såväl funktions- som driftsperspektiv. Målsättningen är en attraktiv stad som är tillgänglig, trygg och framkomlig för alla, samtidigt som en effektiv drift säkerställs.

Ett stort antal byggprojekt pågår i staden och kontoret följer samtliga strategiska utvecklings- och exploateringsprojekt. Kontoret har två roller under processen, dels att vara myndighetsinstans i form av väghållare, dels att vara sakkunnig inom kontorets ansvarsområden. Bland arbetsuppgifterna ingår bl.a. att delta i program- och detaljplanearbete, besvara program-, detaljplane- och bygglovsremisser, ansvara för trafikutredningar och utifrån dessa föreslå åtgärder, samt försäkra att den växande staden åtföljs av en förbättrad grönstruktur. Kontoret deltar även i att finna lämpliga platser för tillfälliga boenden för nyanlända och asylsökande.

Det är en utmaning att i den täta staden skapa goda, kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara lösningar för alla trafikslag och samtidigt skapa attraktiva offentliga rum. I tidiga skeden, när

förutsättningar klargörs och avvägningar görs, behöver kontoret vara med för att t.ex. påverka tillgänglighet till kollektivtrafik, parkeringstal för bil och cykel, nät för gång- och cykeltrafik samt systempåverkan för fordonstrafiken. I senare skeden behöver kontoret vara delaktigt för att medverka till att de allmänna ytorna utformas enligt riktlinjer som både möjliggör attraktiva offentliga miljöer och effektiv drift i framtiden. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det av särskild vikt att tidigt planera för trygga miljöer, där varken kvinnor eller män hämmas av upplevd otrygghet.

Den höga bostadsbyggnadstakten innebär fler exploateringsprojekt, stadsbyggnadsprogram och detaljplaner, som i sin tur innebär ökat behov av rådgivning, inspektioner, samordning och handläggning. Kontoret effektiviserar kontinuerligt arbetsprocesserna och anpassar organisationen för att kunna möta de krav och förväntningar som bostadsbyggnadstakten innebär. Under 2019 ska kontoret i samarbete med exploateringskontoret utveckla den tekniska handboken, vilket innefattar översyn av krav och regelverk för byggandet i staden. Vidare ska kontoret fortsätta medverka i den av exploateringskontoret ledda utvecklingen av processbeskrivningen Ledstången, t.ex. vad gäller arbetsprocessen vid planering och exploatering av privat mark. Utvecklade arbetsprocesser och effektiviseringar kommer dock inte att räcka och en resursförstärkning planeras för att säkerställa att kontoret inte blir en flaskhals i samarbetet med de andra tekniska förvaltningarna.

För att möjliggöra den höga bostadsbyggnadstakten fortsätter kontoret att i samverkan med andra förvaltningar undersöka stadsutvecklingsprojekt där infrastrukturbarriärer kan omvandlas till levande, urbana stråk, t.ex. Södertäljevägen närmast Liljeholmen och Örbyleden, och att inventera lämpliga platser för överdäckning av befintlig trafikinfrastruktur. Kontoret ser även ett behov av att ta helhetsgrepp om den proaktiva trafikplaneringen för respektive stadsdel och kommer under 2019 att fortsätta ta fram områdesvisa planeringsunderlag. Kontoret fortsätter att delta i cityförnyelsen och att i det arbetet beakta principerna för medfinansiering, något som även beskrivs under mål 2.1. Kontoret ska också delta i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med att uppdatera Bostadspotential i Stockholm utifrån översiktsplanen och andra relevanta omvärldsfaktorer.

Nya områden färdigställs ofta stegvis, vilket kan innebära att de som flyttar in i ett nytt områdes första hus i praktiken kommer att bo mitt i en byggarbetsplats i flera år. Detta ställer krav på kontoret att arbeta för att dessa stockholmare både trivs och har god framkomlighet och tillgänglighet redan innan hela området är färdigbyggt. Stadens tillväxt innebär dessutom inte enbart att nya områden byggs, det betyder även att befintliga områden förändras. En allt tätare stad med fler innerstadslika miljöer i ytterstaden innebär bl.a. ökade förväntningar på väghållningen och ökade krav på gestaltningen i dessa områden. En viktig fråga för kontoret är att kunna möta dessa förväntningar, eftersom de medför ökade kostnader. Kontoret ska därför fortsätta att ta fram driftsnyckeltal för att kunna kvantifiera behoven som följer av den växande staden, både med hänsyn till nya områden, till större förändringar av befintliga områdens övergripande karaktär och till hur enskilda materialval påverkar driftskostnaderna. Detta beskrivs även under mål 1.2 och 3.1.

Nya bostäder byggs ofta nära vägar och spår där farligt gods transporteras och bostadsförsörjningen riskerar att påverkas negativt av skyddsavstånd som ensidigt säkerhetskrav kring farliga transporter. Kontoret ser därför ett behov av att tillsammans med andra aktörer, t.ex. stadsbyggnadskontoret, Trafikverket, länsstyrelsen och regionens tillväxt- och regionplaneförvaltning, fortsätta samverka kring denna fråga, t.ex. genom att

vidareutveckla och säkra kontinuerlig lokal datainsamling av det farliga godset och att förankra användandet av detta dataunderlag hos övriga berörda aktörer, samt genom annat utvecklingsarbete.

Kommunaltekniska ytor

Med stadens höga exploateringstakt försvinner allt fler kommunaltekniska ytor för sandfickor, snöupplag, sjötippar, materialupplag och uppställning av fordon. Detta kan leda till försämrad framkomlighet, tillgänglighet och i vissa fall samhällsstörningar när t.ex. blåljusmyndigheter, leveranser och kollektivtrafik inte kan komma fram. Vidare ökar förekomsten av extrema väder, vilket påverkar hur stadsmiljön behöver planeras.

Kommunfullmäktige gav 2015 exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden tillsammans med trafikinämnden i uppdrag att säkerställa nödvändiga ytor i den växande staden. Det är av stor vikt att frågan om att finna nya kommunaltekniska ytor när de befintliga exploateras ges fortsatt prioritet inom ramen för det växande Stockholm. För att säkerställa effektiv gatu- och parkdrift i innerstaden har Vanadisberget återtagits i stadens regi och planering inför upprustning av berget förväntas pågå under 2019. Även för ytterstaden behöver långsiktiga lösningar säkras och för att hantera snöbortforslingen behövs ytor om ca 70 000 kvm för västerort och lika mycket för söderort. Mot bakgrund av att befintliga ytor exploateras i hög takt planerar kontoret att ta fram en stadsövergripande strategi för ytor som kan hantera kraftiga snöfall, men som även kan användas flexibelt och hantera andra effekter av framtida klimatförändringar, såsom kraftiga skyfall och torka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i det av exploateringskontoret ledda arbetet med att utveckla handboken Ledstången, för att säkerställa att drifts- och underhållsperspektiven beaktas i tidiga skeden.	2019-01-01	2019-12-31
I samverkan med andra berörda aktörer säkra hur behovet av farliga godstransporter kan kombineras med en hög nivå på bostadsbyggandet.	2019-01-01	2019-12-31
Se över krav och regelverk i kontorets tekniska handbok, för att förenkla byggandet i staden.	2019-01-01	2019-12-31
Ta fram en stadsövergripande strategi för kommunaltekniska ytor.	2019-01-01	2019-12-31
Tillsammans med exploateringskontoret inventera lämpliga platser för överdäckning av befintlig trafikinfrastruktur.	2019-01-01	2019-12-31
Tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fortsätta att utreda omvandlingar av trafikleder till urbana stråk, t.ex. Södertäljevägen närmast Liljeholmen och Örbyleden.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stockholm är en av Europas snabbast växande huvudstäder, vilket innebär både utmaningar och möjligheter. Stadens gatuutrymme måste utnyttjas så effektivt som möjligt, samtidigt som det ger möjligheter att planera rätt från början och tidigt i projekt prioritera tillgång till kollektivtrafik och utbyggda gång- och cykelbanor. Ett övergripande syfte för stadens fysiska planering och åtgärder i transportsystemet är att öka tillgängligheten. Det kan ske både genom att närheten till olika målpunkter ökar och genom att transportmöjligheter förbättras tack vare snabbare, billigare eller bekvämare resor. I detta ingår också att tillgängligheten för personer

med funktionsnedsättning ökar, vilket beskrivs närmare under mål 1.4.

I egenskap av väghållare verkar kontoret för att transportsektorns klimatpåverkan ska minska, vilket ska bidra till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. Framkomlighetsstrategin beskriver hur stadens gator behöver planeras och utvecklas för att bidra till en attraktiv stad och ett hållbart transportsystem. Detta ska ske främst genom ökad prioritering av den rörliga trafiken och de färdssätt som kan transportera flest människor och gods på minst yta, d.v.s. gång, cykel, kollektivtrafik och godsfordon med hög beläggning.

För att detta ska gå att genomföra behöver biltrafiken minska, vilket är en utmaning i och med stadens kraftiga befolkningsökning och goda ekonomiska utveckling som utgör starka drivkrafter för en ökad biltrafik. Statliga åtgärder kommer att krävas, t.ex. förändrade bränsleskatter och reseavdrag, medfinansiering av satsningar på kollektivtrafik, samt förändrad lagstiftning som möjliggör förtätning i centrala delar av staden. Biltrafiken per person i Stockholm är dock klart lägst i landet och en av de allra viktigaste åtgärderna som staden kan vidta för att minska landets totala biltrafik är därför att fortsätta arbetet för att göra det möjligt för fler att bo i Stockholm, bl.a. genom fortsatt bostadsbyggande.

Framkomlighetsstrategin har konkretiserats i underliggande inriktningsplaner, bl.a. för gång, cykel, stombussar och leveranstrafik. Planerna beskriver hur strategins mål ska uppnås och innehåller handlingsplaner för prioriterade åtgärder, med syftet att möjliggöra en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med ökad tillgänglighet och minskad klimatpåverkan. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, ökar möjligheten till ett effektivare utnyttjande av gaturummen, och minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat. 2019 ska planerna fortsätta att realiseras genom konkreta ny- och ombyggnadsprojekt och under perioden 2019-2022 har kontorets investeringsbudget förstärkts med 1,5 mdkr för denna typ av åtgärder.

Andra fokusområden för 2019 är att medverka till att bygga ut den publika laddinfrastrukturen, att förbättra vinterväghållningen för stadens gångtrafikanter, att fortsätta arbetet med hastighetsplaner för att höja trafiksäkerheten, samt att utveckla samordningen av trafikarbeten för att minska trafikstörningarna runt om i staden. Även utvecklad samverkan med andra aktörer i staden och i regionen är en förutsättning för att värna framkomligheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel lediga avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden, dagtid	14 %	14 %	År
 Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	86 %	86 %	Halvår
 Andel ombyggda passager för gång, cykel och moped (GCM) av de mest prioriterade	20 %	Tas fram av nämnden	År
 Antal tillkommande publika laddplatser	750 st	750 st	Tertial
 Cykelantal	86 500 st	86 500	År
 Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	18 km/h	18 km/h	År
 Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	30 km/h	30 km/h	År
 Gångflöde på ett urval gator.	1 %	Öka med 1 %	År
 Hastighetsefterlevnad	73 %		År
 Passager över innerstaden, tunga lastbilar	9 600	18 000	År
 Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator	40 %	Tas fram av	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
		nämnden	
 Procentuell förlängning av restiden, ytterstadsgator	57 %	Tas fram av nämnden	År
 Vägtrafikarbete totalt i staden	-0,2 %	Tas fram av nämnden	År

För indikatorn "Passager över innerstaden, tunga lastbilar" har nuvarande årsmål, och trafikkontorets tidigare rapporterade utfall, visat sig baseras på uppgifter som även inkluderade tunga bussar, vilket har varit fel. Kontoret beklagar det inträffade och föreslår att KF:s årsmål justeras till 9 750.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ska initiera åtgärder för elektrifiering av transportsektorn.	2019-01-01	2019-12-31
 Trafiknämnden ska i samband med Stockholms Stads Parkerings AB och näringslivet anlägga minst 4 000 publika laddplatser.	2019-01-01	2021-12-31
 Trafiknämnden ska utreda möjligheten till korttidsparkering vid stadens lokala centra i ytterstaden.	2019-01-01	2019-12-31
 Trafiknämnden ska utvärdera genomförda trafikminskningsinsatser.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Förväntat resultat

- Fler väljer att cykla och gå.
- Medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stadens stombussar ökar.
- Tillgången på lediga parkeringsplatser ökar.
- Fler publika laddplatser uppförs på stadens mark.
- Antalet svårt skadade och omkomna i trafikolyckor på stadens vägnät minskar.

Kommentar

En ledande cykelstad

Stockholm har en uttalad målsättning att bli en ledande cykelstad och den viktigaste åtgärden är väl fungerande infrastruktur med ett sammanhängande nätverk av gena, säkra och framkomliga cykelvägar. Kontoret har arbetat för att investera en miljard kronor i cykelinfrastrukturåtgärder mellan 2012 och 2018 och ska ta fram en slutredovisning av satsningen och redovisa för nämnden under våren 2019. Utbyggnaden av cykelinfrastrukturen ska fortsätta och cykelplanen ses över för att öka ambitionen ytterligare. Översynen kommer tillsammans med förslag på strategisk inriktning för cykelinvesteringarna och erfarenheterna från cykelmiljarden lägga en grund för det fortsatta arbetet med att investera en ytterligare miljard kronor i cykelinfrastruktur mellan åren 2019-2022. Arbetet sker med beaktande av Strategi för ökad cykling i Stockholms stad.

Genom investeringar i utbyggnad och förstärkning av viktiga cykelstråk och genom reinvesteringar för cykel skapas ett väl fungerande cykelvägnät med god framkomlighet och hög trafiksäkerhet. Även andra insatser, som exempelvis fler cykelparkeringsplatser, förbättrad vägvisning, trafiksäkerhetsåtgärder, löpande avlägsnning av trafikfarliga eller otidiga

cykelhinder, fortsatt anpassning av enkelriktade gator för dubbelriktad cykling och att skapa trygga skolvägar, har betydelse för att göra det enklare och säkrare att cykla. Kontoret ska öka kunskapen om cykeltrafikens förhållanden, bl.a. genom att utveckla formerna för att systematiskt utvärdera de försök som görs, något som beskrivs närmare under mål 3.2. Vidare bedöms kontorets arbete med att utveckla investeringsplaneringen och projekthanteringen, som beskrivs närmare under mål 3.1 och 3.2, bidra till en ökad effektivitet i leveransen av åtgärder i cykelinfrastruktur och förbättrade möjligheter till prioriteringar såväl mellan som inom projekt. Arbetet med cykelinvesteringar beskrivs närmare i bilaga 6.

Nya potentiella förbättringar för stadens cyklister utvärderas kontinuerligt och under 2019 ska utredningar t.ex. göras av förutsättningar för och förväntade effekter av ett försök med cykeltunnel i Söderledstunneln. En cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken ska också fortsätta att utredas och ett inriktningsbeslut planeras under 2019. Den systematiska framkomlighetskontrollen av t.ex. felparkerade bilar i cykelfält ska skärpas och anpassningen av trafikmiljöer för att minska konfliktytorna mellan gående och cyklister ska fortgå, t.ex. genom målning. Dessutom ska möjligheten till cykling förbättras i områden med mindre god tillgång till kollektivtrafik. I arbetet med att förbättra förutsättningarna för stadens cyklister är barn- och jämställdhetsperspektiven särskilt prioriterade. Vidare pågår arbete med att handla upp ett utvecklat lånecykelsystem för hela staden.

Förbättrad gångvänlighet

Gångvänligheten ska förbättras i enlighet med den av kommunfullmäktige antagna gångplanen, som syftar till att stärka gångtrafiken i staden och skapa ytor för ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Planen pekar ut gång- och rekreationsstråk som har potential att bli viktiga i framtiden, eller redan idag är starka men kan bli ännu viktigare med rätt åtgärder. En rad framkomlighets- och trivselåtgärder planeras under 2019, t.ex. längs med gångstråket mellan Hornstull och Telefonplan, längs med Norrtullsgatan och gångbanan längs med kajen i Norra Hammarbyhamnen. Arbetet syftar också till att koppla samman ytterstadens stadsdelar med varandra och med omgivande kommuner och de strategiska samband som pekas ut i översiktsplanen ska ges särskild vikt. Arbetet förutsätter nära samverkan med berörda stadsdelsförvaltningar. Vidare ska förutsättningarna för utveckling av Skeppsbron utredas med bättre vistelseytor, levande stadsliv och tillgängliggörande av vattnet.

Arbetet fortsätter med att utöka gångmätningen och fördjupa kunskapen om Stockholms fotgängare och deras behov. Vidare fortsätter arbetet med att utveckla verktyg och metoder för prioritering av gående i stadens projekt, att uppdatera riktlinjer för planering av gångtrafik och att bredda övergångsställen vid platser med höga gångflöden. Kontorets arbete med gångplanen sker i symbios med Levande Stockholm, stadens strategi för offentliga rum och med det lokala utvecklingsarbetet för ökad trygghet, som alla beskrivs närmare under mål 1.2. Just trygghetsarbetet är av särskild vikt ur ett jämställdhetsperspektiv, eftersom studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sina resval utifrån upplevelser av otrygghet. Gång- och cykelstråk behöver därför planeras på så sätt att den upplevda tryggheten ökar genom att gångtrafikanter och cyklister har en god sikt och att de syns från omkringliggande byggnader, t.ex. genom god belysning, avsaknad av skymmande vegetation och att stråk är befolkade.

Utvecklad vinterväghållning

Stockholm ska ha god framkomlighet året om och kontoret ansvarar för snöröjning och

halkbekämpning på ca 3 900 gator och ca 211 mil gång- och cykelbanor. Under 2019 ska vinterväghållningen utvecklas för stadens gångtrafikanter, bl.a. genom utökade försök med sopsaltning av trottoarer, prioritering av snöröjning för gångtrafikanter på utvalda platser och stråk i nya avtal och samverkan med entreprenörer för att utveckla, prova och utvärdera nya driftmetoder. De stråk som prioriteras kan t.ex. vara vältrafikerade gångstråk och stråk mot skolor och busshållplatser. Längs utpekade cykelpendlingsstråk hålls en högre standard på snöröjning och halkbekämpning, och ambitionen är bättre framkomlighet på allt fler cykelbanor runt om i staden. Framkomligheten för kollektiv- och nyttotrafik prioriteras också. Att systematiskt följa upp vinterväghållningen är också viktigt och utveckling av kontrollen och uppföljningen av driftentreprenader beskrivs under mål 3.2.

Ökad framkomlighet för övriga transportslag

Arbetet fortsätter med att öka medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stombussarna, bl.a. i enlighet med handlingsplanen för stombusstrafiken för åren 2017-2021. Under 2019 ska åtgärder utredas eller genomföras för linjerna 1, 2, 3, 4, 172, 173, 175 och 176. Exempel på åtgärder är nya busskörfält, justering av hållplatslägen och översyn av reglering längs med gator som trafikeras av stombuss. Arbetet med att optimera trafiksignaler och se över befintliga samordnade signalsystem fortsätter också i syfte att minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen, bl.a. inom ramen för arbetet för Stockholm som en smart och uppkopplad stad, vilket även beskrivs under mål 3.2. Stombussar ska ges absolut prioritet i utvalda korsningar och ett arbete ska påbörjas med signalprioritering för övriga bussar. Kontoret fortsätter även det under 2018 påbörjade arbetet för att minska trängseln för turistbussar i staden.

Kontoret medverkar i planeringen för utbyggd kollektivtrafik såsom nya tunnelbanan, Roslagsbanans ombyggnad, Mälarbanan och tvärbana till Kista, samt deltar i det av regionens trafikförvaltning ledda arbetet med att planera för kollektivtrafik på stadens vatten. Ett annat stort strategiskt projekt som kontoret medverkar i är ombyggnaden av Slussen, som leds av exploateringskontoret. Trafikkontoret deltar som en aktiv part i frågor rörande trafik och tillgänglighet, konstruktioner, kommunikation, samt genom att förvalta den befintliga anläggningen medan framtidens Slussen byggs. När bygget är färdigställt tar kontoret över driftansvaret för anläggningen. Kontoret ska även medverka i stadsledningskontorets utredning om förutsättningarna för att gräva ner den del av Centralbron som hanterar biltrafiken, samt samarbeta med stadsledningskontoret gällande infrastrukturförhandlingar.

I enlighet med den nya godstrafikplan som kommunfullmäktige antog i november 2018 fortsätter arbetet för att tillsammans med näringslivet möjliggöra effektivare, säkrare och mer miljöanpassade godstransporter. Arbetet innehåller åtgärder inom styrmedel, godstrafikkompetens, strategisk markanvändning, yteffektiv citylogistik, gods på järnväg och vatten samt innovationer och ny teknik. Som exempel kan nämnas fortsatt utveckling av off peak-leveranser, d.v.s. nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat. Fler lastplatser och fler upphämnings-/avhämtningsplatser för taxi ska också införas. Kontoret ska även delta i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med att effektivisera varudistributionen till stadens verksamheter, samt bejaka den potential som finns för godsleveranser på stadens inre vattenvägar och för logistiklösningar vid större byggprojekt.

Den av kommunfullmäktige antagna parkeringsstrategin och plan för gatuparkering

färdigimplementerades under 2018 och har inneburit omfattande förändringar. Dessa behöver nu utvärderas innan eventuella beslut om fortsatta justeringar av område för avgiftsbelagd parkering fattas och kontoret kommer under 2019 att genomföra parkeringsundersökningar för att följa upp de långsiktiga effekterna av de nya reglerna och redovisa dessa för nämnden. Under 2019 ska avgiften för parkeringstillstånd för rörelsehindrade halveras, parkeringsavgiften för motorcykel reduceras och möjligheten till korttidsparkering vid ytterstadens lokala centra utredas. Vidare har nämnden har föreslagit att kommunfullmäktige beslutar om höjda felparkeringsavgifter fr.o.m. 1 mars 2019.

Den digitala betaltjänsten ”Betala P” ska utvecklas och kontoret ska tillsammans med exploateringskontoret revidera riktlinjerna för projektspecifika och gröna parkeringstal där det i nybyggnation erbjuds bilpool och lådcykelpool. Kontoret ska även verka för bilpoolsplatser på gatumark och bevaka förutsättningarna för organiserad parkering kopplat till delningstjänster. 2016 gjorde kontoret en framställan till näringsdepartementet om lagändringar för att möjliggöra reservation av parkeringsplatser för bilpoolsbilar på gatumark. Ett sådant förslag tas nu fram och kommer troligen på remiss till nämnden under året. Två av kontorets fyra områden med parkeringsövervakning har upphandlats under 2018 och de nya avtalen gäller fr.o.m. 1 juni 2019

Under 2018 utredde kontoret möjliga effekter för trafik, parkering och stadsmiljö av självkörande fordon och kontoret ska fortsätta att bevaka utvecklingen inom detta område. Även framöver har staden för avsikt att söka medel och ligga i framkant vad gäller denna typ av innovation, samt att löpande se över regelverk, såsom lokala trafikföreskrifter, för att dels påverka så att de lösningar som implementeras ger så stora samhällsnyttor som möjligt, dels säkerställa att staden inte utgör en flaskhals i utvecklingen.

Ökad trafiksäkerhet

Trafiksäkerheten ska öka i staden, inte minst ur ett jämställdhets-, barn- och äldreperspektiv. I enlighet med ”Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad 2010-2020”, som är en del av Framkomlighetsstrategin, läggs fokus på åtgärder som ger stor effekt och som staden har rådighet över: hastighetsefterlevnad, säkra huvudgator och ökad kunskap. Kontoret arbetar dels med enskilda trafiksäkerhetsprojekt och dels med att integrera trafiksäkerhetshöjande åtgärder i övriga projekt. Särskild vikt läggs på miljöer med många oskyddade trafikanter och på gång- och cykelpassager. Åtgärder kopplade till drift och underhåll är också viktiga, framförallt för att minska antalet gående och cyklister som skadas i singelolyckor. Vidare ska kontoret fortsätta att vara pådrivande för fler hastighetskameror (ATK). Under 2019 kommer kontoret även att påbörja en revidering av trafiksäkerhetsprogrammet och i samband med detta lägga ett ökat fokus på sambandet mellan drift och underhåll och olyckor med oskyddade trafikanter.

Rätt hastighet på stadens gator är en förutsättning för att minska antalet döda och skadade i trafiken och arbetet med att anpassa hastigheterna till de lokala förutsättningarna och få bättre hastighetsefterlevnad fortgår under 2019. Inom hastighetsplanerna föreslås både sänkningar och höjningar av hastigheterna. På gator där det föreslås hastighetshöjningar ska dessa bl.a. föregås av hastighetssäkrade passager. Även för vissa gator där hastigheten ska sänkas ser kontoret behov av fysiska åtgärder för att undvika för stor skillnad mellan skyltad hastighet och vad trafikmiljön signalerar, vilket kan leda till låg hastighetsefterlevnad. För arbetet med hastighetsplanerna är staden uppdelad i fem delområden och 2019 fortsätter arbetet med

fysiska åtgärder bl.a. inom delområde två, som består av Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Liljeholmen, Fruängen och Norrmalm. Fysiska åtgärder i anslutning till kommande hastighetsförändringar kommer att utredas och följas upp, t.ex. dynamiska farthinder. Utifrån dessa utvärderingar och utredningar kommer arbetet med hastighetsplanerna att drivas vidare.

Trafiksäkerhetsarbetet med stadens skolor tar sin utgångspunkt i ”Plan för säkra och trygga skolvägar” och syftar till ökad trafiksäkerhet och att fler resor till och från skolorna ska ske utan bil. Under 2019 planeras både fysiska och beteendepåverkande åtgärder på skolor runt om i staden.

Planering och samverkan för en mer framkomlig stad

Under 2019 planerar kontoret att utveckla samordningen av trafikarbeten för att minska trafikstörningarna runt om i staden. Redan idag finns verktyg och processer för detta, men de behöver tillämpas mer systematiskt och organiseras tydligare, samtidigt som samarbetet med alla regionala aktörer behöver stärkas. En ny roll har inrättats på kontoret med uppgift att strategiskt koordinera de trafikpåverkande arbetena. Vägledande principer är att förebygga och minimera trafikpåverkan i det primära vägnätet och att säkra framkomligheten för kapacitetsstarka färdmedel som buss, cykel och gång. Ett gemensamt arbete mellan stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret har påbörjats för att ta fram en arbetsmetodik som tydligt beskriver hur kontoren bör gå till väga när projekt berör det primära vägnätet.

Även samordningen med ledningsdragande bolag ska stärkas för att minska både störningar i näten och trafikpåverkan. Processerna ska utvecklas för den verksamhet som samordnar ledningar i stadens mark mot mer enhetliga och effektiva samverkansformer som samtidigt möjliggör en säker och effektiv användning av ledningsnäten. Ett led i detta är att säkerställa att samtliga aktörer som gräver i stadens gator beställer en schaktningskarta, för att undvika avgrävningar av kablar som bl.a. kan resultera i trafikstörningar.

Verktyget TSA (TrafikStörande Arbeten), även kallat huvudtidplanen, syftar till att identifiera kommande problempunkter och underlätta samordning mellan och inom berörda organisationer. Under 2019 fortsätter arbetet med att utveckla både verktyget och de interna rutinerna för att ta fram planen och integrera hanteringen av trafikstörningar som en naturlig del i kontorets verksamhet. Vidare ska kontoret fortsätta utveckla IT-systemet Gatuarbete Samordnad Projektplanering (GSP) och arbeta för ett mer allmänt tillämpande av systemet.

Trafikpåverkande gatuarbeten kräver en av trafikkontoret godkänd trafikanordningsplan (TA-plan), som beskriver hur framkomligheten för samtliga trafikslag ska säkras. I dagsläget finns få incitament att ta gaturummet i anspråk under så kort tid som möjligt, något som får negativa konsekvenser för framkomligheten och tillgängligheten. Inom ramen för projektet ”ILDUS” har kontoret tillsammans med Göteborgs stad, Lunds kommun och Örebro kommun tillskrivit regeringen gällande lagändring för att möjliggöra en avgiftsmodell för TA-planer som ger incitament till att nyttja minimal yta av stadens mark under minimal tid och kontoret fortsätter att bevaka frågan. Vidare inkommer ofta ofullständiga TA-plansansökningar till kontoret med kort framförhållning, vilket försvårar möjligheterna att arbeta proaktivt. Satsningar på utbildning och en digitaliserad ansökningsprocess kommer därför att fortsätta. Kontoret ska även utöka kontrollerna av att TA-planer och schakttillstånd för arbeten på stadens mark följs och i förekommande fall dela ut vite. Även arbetet med sanktioner mot trafikstörande projekt som sker helt utan tillstånd ska skärpas.

Samarbetet med Trafikverket fortsätter för att med hjälp av TransModeler, ett verktyg för strategisk trafikmodellering, bättre kunna analysera trängsel i större områden. Syftet är att kunna göra goda avvägningar, identifiera åtgärder som kan minimera trafikstörningar och lättare komma överens i gemensamma projekt. Verktöget kan vara särskilt användbart när det gäller att identifiera och kvantifiera åtgärders effekter längs det ansträngda primära vägnätet. Arbetet fortsätter också med att hitta alternativ för framtida samarbetsformer inom trafikinformationsområdet mellan de största trafikaktörerna i regionen och med att inom ramen för Trafik Stockholms verksamhet utveckla trafiken.nu och dess app med information om planerade och oplanerade störningar.

Minskad klimatpåverkan

En av de stora utmaningarna när Stockholm växer är att möta efterfrågan på ökat resande, samtidigt som klimatpåverkan ska minska. Till år 2020 ska åtgärder för att minska biltrafiken ha vidtagits i staden som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter) jämfört med nivån för 2012. Åtgärder genomförs även för att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. 2040 ska Stockholm vara en fossilbränslefri stad. Under 2019 fortsätter kontoret att utvärdera genomförda trafikminskningsinsatser och identifiera nya tänkbara åtgärder. Utifrån denna redovisning ska kontoret fortsätta verka för en minskad biltrafik, t.ex. genom att öka attraktiviteten för de mer kapacitetsstarka transportslagen. Kontoret ser även ett behov av att utveckla den strategiska analysen av trafik och resande, bl.a. för att förklara de senaste årens ökning av vägtrafikarbetet utifrån biltrafikens drivkrafter. Kopplat till detta ska kontoret fortsätta att utveckla trafikmätningarna för att synliggöra förändring och utveckling av olika trafikantslag.

Utsläppen från trafiken ska minska, genom t.ex. teknikutveckling, utbyggd kollektivtrafik och minskad biltrafik. Utbyggnaden av publik laddinfrastruktur för eldrivna fordon är ett steg i detta och arbetet ska intensifieras i samverkan med miljöförvaltningen, Stockholms stads Parkering AB och näringslivet. Kontoret ska under året identifiera 10 000 lämpliga platser för gatuladdning och medverka till att 4 000 laddplatser uppförs på gatumark under perioden 2019-2021. Vidare ska åtgärder för fortsatt elektrifiering av transportsektorn initieras, samt vad som krävs för att nå en utsläppsfri innerstad år 2030 utredas. Kopplat till detta ser kontoret löpande över andra möjligheter att främja utvecklingen av energieffektiva fordon, t.ex. vid dispensgivning. Kontorets egen fordonsflotta består enbart av elhybrider och gasbilar.

Kontoret deltar i flera EU-projekt, t.ex. Civitas Eccentric som syftar till att skynda på utvecklingen att ställa om till förnybara bränslen och alternativa transportsätt. Bland kontorets åtgärder inom projektet finns utveckling av principerna för omledning av gång- och cykeltrafik vid tillfälliga avstängningar, försök med innovativ teknik i samband med parkering och information om lediga parkeringsplatser, åtgärder för ökad medelhastighet för stombussar, off peak-leveranser samt åtgärder för hållbar godsdistribution. Under 2019 planeras både praktiska försök och utvärdering av genomförda åtgärder. I december 2018 annonserades att ett konsortium som Stockholms stad ingår i, vid namn Mobilus, ska få leda den europeiska utvecklingen inom urban mobilitet de kommande sju åren, med möjlig förlängning om ytterligare sju år. Detta innebär goda möjligheter till EU-finansiering av flera av kontorets åtgärder för mer hållbara transportlösningar och under 2019 kommer kontoret att påbörja planeringsarbetet inom ramen för Mobilus.

Kommunikationen om hållbart resande och om stadens satsningar på gång-, cykel-, kollektiv- och leveranstrafik sker inom ramen för konceptet "Ser du möjligheterna?". För att realisera Stockholm som cykel- och gångstad behövs bra kommunikation för att lyfta fram de nya möjligheterna och informationskampanjer och aktiviteter genomförs kontinuerligt för att förstärka de satsningar som görs. Kontoret ska även fortsätta utveckla användandet av sociala medier för att kommunicera med stockholmarna i frågor gällande gång och cykel.

Jämställdhet i transportsystemet

Skillnaderna mellan hur män och kvinnor reser i Stockholm är relativt små, och trenden är att de flesta skillnaderna minskar över tiden. I dagsläget utgör män 59 % både i biltrafiken och i cykeltrafiken, medan kvinnor utgör 58 % i kollektivtrafiken. Det finns dock betydande variationer inom dessa grupper, t.ex. är ensamstående mammor den grupp som gör allra flest resor med bil. Vid redovisning av skillnader mellan genomsnitt för mäns och kvinnors beteende och värderingar är det viktigt att hålla i minnet att variationen inom respektive grupp är betydligt större än skillnaden mellan genomsnitten. Resvanorna är heller inte statiska, utan förändras över tid, ofta med en tydlig koppling till förändrade värderingar och livsmönster i samhället i övrigt. De skillnader i resvanor som kan observeras mellan män och kvinnor har sällan uppkommit i transportsystemet, utan är snarare ett uttryck för de skillnader mellan könen som finns i det övriga samhället. Jämställdhet i transportsystemet handlar heller inte om att mäns och kvinnors beteende ska vara lika, utan att alla ska ha samma möjligheter.

Studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sina resval utifrån upplevelser av otrygghet, varför trygghetsskapande åtgärder är positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, men också exempel på planering som gynnar alla grupper i samhället. För trafikkontorets räkning, och med koppling till detta nämndmål, är det därför av vikt att planera gång- och cykelvägar så att den upplevda tryggheten ökar, t.ex. genom att gångtrafikanter och cyklister upplever att de har en god sikt och att de syns från omkringliggande byggnader.

Trafiksäkerhetsåtgärder bidrar också genom att öka både den upplevda och den faktiska tryggheten. Det är även viktigt att baserat på kunskapen om med vilka färdmedel som män och kvinnor reser, säkerställa att framkomligheten och trafiksäkerheten i samband med t.ex. trafikomläggningar inte systematiskt missgynnar något av könen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Vägtrafikarbete per person	-0,5 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anlägga 2 000 nya cykelparkeringar.	2019-01-01	2019-12-31
Delta i den av stadsledningskontoret ledda utredningen om förutsättningarna för att gräva ner delar av Centralbron.	2019-01-01	2019-12-31
Fortsätta att utreda en cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken.	2019-01-01	2019-12-31
Fortsätta utveckla arbetet med trafikanordningsplaner, t.ex. genom utökade kontroller, digitaliserad ansökningsprocess och arbete för möjligheten att införa påverkansbaserad avgift. Även arbetet med sanktioner mot trafikstörande projekt som sker helt utan tillstånd ska skärpas.	2019-01-01	2019-12-31
Förstärka en systematisk och kraftfull framkomlighetskontroll av de viktigaste cykelstråken.	2019-01-01	2019-12-31
Genomföra breddningar av övergångsställen med höga gångflöden.	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Handla upp ett nytt system för lånecyklar.	2019-01-01	2019-12-31
Identifiera 10 000 lämpliga platser för gatuladdning.	2019-01-01	2019-12-31
Införa fler lastplatser för att underlätta varuleveranser.	2019-01-01	2019-12-31
Införa fler upphämnings-/avlämningsplatser för taxi i gatumiljön.	2019-01-01	2019-12-31
Inom ramen för arbetet med hastighetsplanerna fortsätta pröva och utvärdera dynamiska farthinder på utvalda sträckor.	2019-01-01	2019-12-31
Påbörja arbetet med att revidera stadens trafiksäkerhetsprogram.	2019-01-01	2019-12-31
Reducera parkeringsavgiften för motorcykel.	2019-01-01	2019-12-31
Slutföra översynen av stadens cykelplan för att öka ambitionen ytterligare och anpassa planen till förändringar av lagstiftningen kring cykling, stadsutveckling och innovationer på området.	2019-01-01	2019-12-31
Slutredovisa satsningen att investera en miljard kronor i cykelinfrastrukturåtgärder mellan 2012 och 2018.	2019-01-01	2019-12-31
Tillsammans med exploateringskontoret revidera riktlinjerna för projektspecifika och gröna parkeringstal där det i nybyggnation erbjuds bilpool och lådcykelpool.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda förutsättningar för ett försök med cykeltunnel i Söderledstunneln mellan Medborgarplatsen och Hornsgatan med start år 2020.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda förutsättningar för utveckling av Skeppsbron med bättre vistelseort, levande stadsliv och tillgängliggörande av vattnet, i samarbete med Stockholms Hamn AB och Stockholms Stads Parkering AB.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda vad som krävs för att nå en utsläppsfri innerstad 2030 tillsammans med miljöförvaltningen och i samråd med stadsledningskontoret.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla samordningen av trafikarbeten och arbeten av ledningsdragande bolag för att minska trafikstörningarna runt om i staden, bl.a. genom tydligare processer och mer systematiskt tillämpade verktyg.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla vinterväghållningen för gångtrafikanter, bl.a. genom sopsaltning av trottoarer.	2019-01-01	2019-12-31
Utvärdera arbetet med och användandet av publik laddinfrastruktur.	2019-01-01	2019-12-31
Utvärdera det under 2018 slutförda införandet av plan för gatuparkering.	2019-01-01	2019-12-31
Öka prioriteringen av bussar i trafiksignaler, genom att ge stombussar absolut prioritet i utvalda korsningar och påbörja ett arbete med signalprioritering för övriga bussar.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Trafikkontoret spelar en viktig roll i arbetet med att säkerställa att Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad, bl.a. i egenskap av tillståndsgivare för evenemang. För att Stockholm ska vara en ledande evenemangsstad ska kontoret fortsätta arbeta för en effektiv tillståndsprocess, där byråkrati och regelverk inte upplevs som hinder och där arrangörer har ”en väg in” till kontoret. När evenemang väl genomförs ska de offentliga rummen upplevas som trygga och attraktiva. Närvaron av kultur i det offentliga rummet ska öka och vid utveckling och förvaltning av stadsmiljön ska konst och kulturell verksamhet inkluderas och uppmuntras, t.ex. inom koncepten Levande Stockholm och Grönare Stockholm.

Förutom det rika utbudet av kultur och evenemang, lockas även besökare till Stockholm av de

vakra parkerna, fina promenadstråken och den attraktiva stadsbilden. Att förvalta och utveckla dessa värden är viktiga uppgifter för trafikkontoret, särskilt när staden växer så snabbt. Initiativ som Levande Stockholm och Grönare Stockholm är viktiga även i detta sammanhang, för att garantera att staden har en stark besöksnäring även i framtiden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stockholm Business Region AB ska tillsammans med Stockholms Hamnar, trafiknämnden och exploateringsnämnden utarbeta förslag till hållbar utveckling för en växande besöksnäring	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum uppmuntrar kulturell verksamhet och evenemang

Förväntat resultat

- Fler offentliga platser rymmer konst och kultur.
- En digital karta över stadens evenemangsplatser tas fram.

Kommentar

Stockholms offentliga rum ska uppmuntra närvaron av kultur i det offentliga rummet, något som kräver nära samverkan med kulturförvaltningen. Det kan t.ex. innebära att tillsammans med stadsdelsförvaltningar utsmycka ytterstadens gångtunnlar med gatukonst och att integrera konst i arbetet med Levande Stockholm. Enprocentregeln för konst, som innebär att en procent av ett byggprojekts utgifter ska avsättas för konstnärligt gestaltningsarbete, beaktas bl.a. inom ramen för Grönare Stockholm. För att uppmuntra kulturell verksamhet är allmänna sammankomster, t.ex. framförande av konstnärliga verk, på stadens mark avgiftsbefriade. Detsamma gäller alla evenemang utan marknadsföringssyfte riktade mot barn och ungdomar. Dessa evenemang utgör även exempel på gaturummets mångsidiga möjligheter, något som under konceptet Levande Stockholm beskrivs närmare under mål 1.2.

När evenemang äger rum på offentlig plats, tar gatumark i anspråk eller genererar större trafikmängder är trafikkontoret en viktig aktör. Det ska vara enkelt för arrangörer att både söka tillstånd för och att genomföra evenemang i Stockholm och under 2019 ska en digital karta tas fram och tillgängliggöras på stadens hemsida med all information om de evenemangsplatser som staden har att erbjuda. Arrangörer uppmuntras att sprida evenemang geografiskt för att alla delar av staden ska leva. När evenemangen väl genomförs ska de vara trygga och arbetet för ökad trygghet i det offentliga rummet beskrivs närmare under mål 1.2. Under året ska kontoret delta i det av Stockholm Business Region AB ledda arbetet med att utarbeta förslag till hållbar utveckling för en växande besöksnäring.

I enlighet med stadens idrottspolitiska program för 2018-2022 arbetar trafikkontoret med att planlägga gång- och cykelvägar så att invånarna enkelt kan få vardagsmotion. Kvaliteten på driften av dessa vägar ska vara hög, vilket beskrivs närmare under mål 2.3.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram en digital karta över stadens evenemangsplatser.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stockholm har goda möjligheter att vara ledare i den globala omställning som världen står inför med anledning av vår tids stora miljöutmaningar. Trafikkontorets bidrag till detta handlar, förutom om omställningen till hållbara transportlösningar som beskrivs närmare under mål 2.3, bl.a. om att vårda och utveckla stadens grönstruktur, göra stadsmiljön mer motståndskraftig mot extrema väder såsom skyfall, energieffektivisera verksamheten, ställa krav på hållbara material i samband med upphandlingar, göra det enkelt att återvinna i stadens offentliga rum och vidta åtgärder för att stadens luft ska vara ren. Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri år 2030.

Stockholm är en av världens vackraste städer med höga naturvärden och ca 40 % av kommunens yta utgörs av grönområden av olika slag. Dessa gröna inslag ger stockholmarna möjlighet till rekreation, är viktiga för den biologiska mångfalden och för att generera ekosystemtjänster, samt spelar en allt större roll i att möta de utmaningar som ett förändrat klimat innebär. Till grund för arbetet med att värna och utveckla stadens gröna värden ligger bl.a. Stockholms miljöprogram och riktlinjerna för Grönare Stockholm. Dessa riktlinjer ger trafikkontoret ett tydligt samordningsansvar och den större satsning som pågått sedan 2017 för att förstärka grönstrukturen i ytterstaden ska fortsätta. Vidare ska en strategisk funktion för skyfallshantering etableras.

Motorfordonstrafiken i staden har påverkan på luftkvaliteten och tidigare har miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) överskridits. Kontorets arbete med att minska PM₁₀ har gett resultat, främst genom utvecklandet av nya dammbindande tekniker och genom dubbdäcksförbud på tre av stadens gator. Arbetet behöver dock fortsätta och för NO₂ överskrider halterna fortfarande. För att förbättra luftkvaliteten ska kontoret under året delta i att förbereda beslut om införande av miljözon klass II på Hornsgatan från 1 januari 2020.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100%	År
 Köpt energi (GWh)	58 GWh	1735 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Exploateringsnämnden och trafikenämnden ska genomföra pilotprojekt med eldrivna arbetsmaskiner.	2019-01-01	2019-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram en strategi för biologisk mångfald i samarbete med samordningsgruppen för grönare Stockholm	2019-01-01	2019-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafikenämnden ta fram en strategi för att genom innovationer och en god stadsmiljö öka återvinningen och minska nedskräpningen	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum är hållbara och erbjuder en god livsmiljö

Förväntat resultat

- Ett grönare Stockholm.
- Utvecklad skyfalls- och dagvattenhantering.
- Miljökvalitetsnormerna för PM10 klaras och halterna av NO2 minskar.
- Energianvändningen i kontorets anläggningar är fortsatt låg.

Kommentar

Grönare Stockholm

Kontoret ansvarar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna för stadens parkinvesteringar, för att samordna och utveckla stadsdelsförvaltningarnas stadsmiljöverksamhet samt för stadens gemensamma parkdatabas. Enligt kommunstyrelsens riktlinjer för ett Grönare Stockholm leder stadsträdgårdsmästaren en samordningsgrupp som ska stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden. Gruppens arbete, och återrapporteringen av arbetet, ska fortsätta att utvecklas, bl.a. avseende stadens gröna styrdokument. Arbetet förutsätter helhetssyn, tydlig ansvarsfördelning och stärkt samverkan. Gruppen ska även medverka i att ta fram en strategi för att utveckla stadens biologiska mångfald under ledning av miljöförvaltningen. Vidare ska trafikkontoret medverka i utredningen av Stockholms framtida gröna infrastruktur där hänsyn tas till folkhälsa, ekosystemtjänster, biologisk mångfald och en prognostiserad befolkningsökning till år 2100.

Ett viktigt verktyg i utvecklingsarbetet av stadens gröna värden är de investeringar om 300 mnkr i ytterstadens parker som trafikkontoret i nära samverkan med stadsdelsförvaltningar och miljöförvaltningen, och i dialog med medborgarna, genomför mellan 2017-2020. Ett 25-tal projekt genomförs och den enskilt största investeringen är utvecklingen av Vårbergstoppen i Skärholmen till en modern stadspark. Ett kontinuerligt arbete sker med att kommunicera dessa satsningar till stockholmarna, t.ex. i samband med Parkernas dag. Ett grönare Stockholm där fler invånare får närmare till grönområden innebär också en förstärkning av lokala centra runt om i staden och kontoret ska medverka i utvecklingen av arbetet med stadsdelsperspektiv på gröna svaga samband enligt översiktsplanen med syfte att ta fram projekt för gröna investeringar. Under året ska kontoret också, i samarbete med exploateringskontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning, utreda möjligheterna till en ny parkmiljö längs det nedlagda spårområdet vid Årstaviken. Studier visar att kvinnor i högre grad än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet, varför ett trygghetsperspektiv i stadens grönområden är en förutsättning för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att nyttja områdena. Det är även angeläget att ensliga grönområden inte utgör otrygga barriärer.

De sex kommuncentrala parker som trafikinämnden har skötselansvar för (Kungsträdgården, Berzelii Park, Norra Bantorget, Strömparterren, Järvafältet och Årstafältet) ska fortsätta att vårdas och utvecklas för att tillgodose behovet av välskötta gröna lungor i den allt tätare staden. 2019 ska utvecklingen av Kungsträdgårdens rekreations- och vistelsevärden drivas vidare tillsammans med stadsbyggnadskontoret. Vidare ska i samarbete med fastighetskontoret förutsättningarna för att utveckla Hästa gård på Järvafältet utredas med

ambitionen för grön näring, utbildnings- eller besöksverksamhet, samt fastighetens behov av upprustning. Att värna stadens rekreationsområden är en viktig princip och för kontorets del kan det, utöver ovan beskrivna åtgärder, även handla om att bullerskydda rekreationsstråk och att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna tillgängliggöra stadens naturreservat för stockholmarna.

Det löpande arbetet med att förbättra livsvillkoren för stadens ca 40 000 träd på gator och torg fortsätter, bl.a. genom beskärning, trädgropsrenoveringar samt ny- och återplantering. För tillverkning av planteringsjordar används normalt natursand, lera och torv som till stor del består av ändliga naturresurser. Med användning av biokol, krossad sten och kompost kan en typ av långsiktigt hållbar planteringsjord, s.k. skelettjord, skapas med en mycket låg belastning på miljön, som samtidigt binder koldioxid. Detta prisbelönta koncept utvecklas successivt, bl.a. tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB och tillämpas nu regelmässigt i kontorets växtbäddar.

Under 2019 ska kontoret tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram en strategi för att genom innovationer och en god stadsmiljö öka återvinningen och minska nedskräpningen. Under flera år har försök med olika typer av källsorteringssystem genomförts i stadens parker och torg. Arbetet drivs vidare under 2019 och källsortering på allmän plats införlivas i den ordinarie verksamheten vid nya avtal.

Förbättrad vattenkvalitet och utvecklad dagvattenhantering

Den goda tillgängligheten till stränder och kontakten med vatten är unik för Stockholm och har fortfarande stora utvecklingsmöjligheter. Riktlinjer för arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i stadens vattenprogram och för kontorets del ligger fokus på att motverka den negativa vattenpåverkan som kan uppkomma genom trafikförorenat dagvatten.

Bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem behöver anpassas för att klara långsiktiga klimatförändringar och extrema väderhändelser. Redan idag kan skyfall inträffa och frekvensen förväntas öka med ett förändrat klimat. Anpassningar av den fysiska miljön är därför nödvändiga för att minska risken för skadliga översvämningar och grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser ska tas tillvara. Stadens dagvattenstrategi understryker behovet av klimatanpassad planering och under 2019 ska kontoret i samarbete med berörda förvaltningar och bolag etablera en strategisk funktion för skyfallshantering. Arbetet kommer bl.a. att grunda sig på erfarenheter från genomförda pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering vid Rådmansgatans tunnelbanestation och vid Sättra idrottsplats, samt stadens skyfallskartering. Syftet är bl.a. att ta fram rutiner och processer för hur staden fortsättningsvis kan utveckla arbetet med dagvattenhantering. Stadens principer för skyfallshantering ska implementeras och kommuniceras för att kunna identifiera och åtgärda sårbarheter på kort och lång sikt och arbetet med att tillsammans med berörda förvaltningar och bolag klargöra ansvarsfrågan för stadens dagvatten- och vattenanläggningar ska också drivas vidare. Bland de mer kortsiktiga åtgärder som vidtas i särskilt utsatta riskområden märks bl.a. utökad brunnsrensning.

Kontoret fortsätter även att leda arbetet och utvecklingen beträffande lokalt omhändertagande av dagvatten i växtbäddar till gatuträd och annan växtlighet genom renovering med den skelettjordsteknik som beskrivs ovan. Denna jord bidrar till förbättrad dagvattenhantering genom att vattnet fördröjs eller helt tas upp av träden. Riktlinjerna och åtgärds måttet vid

planering och projektering av dagvattenhantering beaktas regelmässigt vid nybyggnad och större ombyggnationer.

Renare luft

Arbetet för att förbättra luftkvaliteten avseende partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) fortsätter och luftkvalitetsnormerna ska inte överskridas på stadens gator. Enligt gällande åtgärdsprogram för luft ska kontoret under 2019 arbeta med dammbindning av gator och trafikleder, tidig vårstädning av gator, städning med ny teknik, optimerad halkbekämpning och informationsinsatser för ökad efterlevnad av miljözonsregleringen avseende tunga fordon. Som ett resultat av dessa åtgärder har antalet dygnsöverskridanden avseende PM10 på stadens gator minskat kraftigt. Arbetet behöver dock drivas vidare och staden har alltså fortfarande höga partikelhalter för att klara det långsiktiga nationella miljömålet om frisk luft. Kontoret följer och utvärderar därför i samverkan med miljöförvaltningen ytterligare åtgärder för att minska partikelemissionerna och för en löpande dialog med Trafikverket om att förbättra luftkvaliteten längs de statliga vägarna.

För att minska halterna av kvävedioxid (NO₂) deltar kontoret i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med att förbereda ett beslut om införande av miljözon klass II på Hornsgatan från 1 januari 2020 och det faller t.ex. på kontoret att kommunicera med stockholmarna om förbudet. Vidare ska trafikkontoret fortsättningsvis löpande pröva vilka ytterligare gator som kan bli aktuella för miljözoner och i detta sammanhang ska dynamisk tillämpning prövas i första hand. Under 2019 ska även möjligheten att visualisera realtidsmätningen av luftkvaliteten utredas.

Buller och vibrationer

Buller- och vibrationsstörningar från trafiken ska minimeras och stadens åtgärdsprogram för buller för perioden 2019-2023 beskriver hur det uppkomna bullret ska hanteras. Vid stora infrastrukturprojekt är buller och vibrationer ofrånkomligt och kontoret arbetar för att på bästa sätt hantera störningar av detta slag, t.ex. genom att försöka hitta metoder och maskiner som minskar bullernivåerna, arbeta med proaktiv kommunikation och subventionera fönsterbyten. Kontoret ska också fortsätta att placera ut bullerskydd runt om i staden och i samarbete med miljöförvaltningen ska växtb eklädda bullerskydd utredas närmare. Samordningsmöjligheter undersöks med de prioriterade rekreati stråken i gångplanen. Även stadens arbete för minskad dubbdäcksanvändning leder till minskade bullerstörningar. Kontoret arbetar också löpande med att hantera vibrationer, t.ex. genom att utreda möjligheterna att använda en annan betäckning på brunnslöck.

Hållbara val i verksamheten

Trots att en växande stad innebär fler tekniska anläggningar har kontorets elförbrukning minskat med ca 35 % under de senaste tio åren och arbetet med att energieffektivisera verksamheten ska fortsätta under 2019. Belysningen står för tre fjärdedelar av kontorets energianvändning och genom att successivt gå över till energieffektiv LED-belysning kan energikostnaderna sänkas, samtidigt som positiva effekter för miljön och stadsbilden uppnås. 2018 beviljades kontoret centrala medel för klimatinvesteringar för inköp av armaturer för att byta ut stadens kvarvarande ca 3 400 kvicksilverarmaturer samt ca 3 700 armaturer med högtrycksnatrium. Armaturerna lagervärdas och bytena kommer att påbörjas under 2019.

De energibesparande armaturbyten som återstår är generellt av lägre effekt än de som hittills

gjorts och därmed kommer inte elförbrukningen att fortsätta minska i samma takt som tidigare, utan kommer på sikt istället att börja öka i takt med den växande staden. Vid utbyggnad av belysningen, t.ex. i samband med nyexploateringar och förtätning, väljs det mest energieffektiva systemet som motsvarar uppställda krav. Kontoret fortsätter även att utveckla stadens framtida styrsystem för belysning, t.ex. närvarostyrd belysning. Utöver arbetet med belysning sker kontinuerliga utvärderingar av andra möjligheter att effektivisera förvaltningens energianvändning, såsom för broar, hissar, toaletter och trafiktunnlar.

Som en stor beställare kan kontoret genom miljökrav vid upphandlingar påverka marknaden och kontoret ska fortsätta att tillämpa de miljökrav för entreprenader som tagits fram i samarbete med Trafikverket, Göteborgs stad och Malmö stad. Kraven är i linje med nationella miljö- och klimatmål och utgör en del av arbetet för att minska klimatbelastningen av entreprenader till år 2030. Skadliga kemikalier ska inte användas och på sikt är ambitionen att fasa ut fossila bränslen i upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner, samtidigt som ökade miljökrav i vissa fall kan innebära färre anbud och ökade kostnader, varför det är viktigt att hitta rätt balans. Under 2019 ska kontoret genomföra ett pilotprojekt med eldrivna arbetsmaskiner.

Kontrollerna av att miljökraven efterlevs har utvecklats och genomförs regelbundet. T.ex. kontrolleras klottersanerande entreprenörer kontinuerligt gällande kemikalieanvändning vid sanering och att skyddsutrustning används som hindrar att rengöringsmedel och rester av sprayfärg hamnar i dagvattenssystemet. Vidare bevakar kontoret den utveckling som sker vad gäller nya hållbara material och miljövänliga alternativ och planerar t.ex. fortsatta försök med lågtempererad asfalt, vilket även skulle kunna innebära minskade bullernivåer.

Under 2019 ska kontoret fortsätta utveckla rutiner för hur det systematiska arbetet med Byggvarubedömningen (BVB), ett branschöverskridande system för miljöbedömning av byggvaror, ska bedrivas. Systemet är i dagsläget inriktad på fastighetsbyggnadsprojekt vilket innebär att för att uppnå målet om att alla bygg- och anläggningsentreprenader ska uppfylla stadens krav på användning av BVB, behöver databasen kompletteras med fler bedömda produkter inom anläggningssektorn. Ett stöd i detta arbete kan vara att bevaka hur andra förvaltningar har arbetat med frågan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel bostäder i befintliga flerbostadsfastigheter som erbjudits åtgärder för att klara 30 dBA inomhus	100 %		År
Andel dubbdäcksanvändning på innerstadsgator	36		Tertial
Andel ny- och omplanterade träd där biokolsteknik används	80 %		År
Andel prioriterade och relevanta avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelser från ställda kemikaliekrav	100 %		År
Andel reviderade parkplaner som innehåller strategier för utveckling av ekosystemtjänster	100 %		År
Antal bullerskyddade rekreatiomsområden	1		År
Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	7		År
Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft	35		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med att förbereda ett	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
beslut om införande av miljözon klass II på Hornsgatan från 1 januari 2020.		
Etablera en strategisk funktion för skyfallshantering i samarbete med berörda förvaltningar och bolag, samt implementera och kommunicera stadens principer för skyfallshantering.	2019-01-01	2019-12-31
Genom samordningsgruppen för Grönare Stockholm och i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, se över styrningen och samordningen av stadens gröna värden, t.ex. med avseende på styrdokument.	2019-01-01	2019-12-31
Genomföra energibesparande armaturbyten av ca 3 400 kvicksilverarmaturer samt ca 3 700 armaturer med högtrycksnatrium.	2019-01-01	2020-12-31
I samarbete med stadsdelsförvaltningarna, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret utveckla arbetet med stadsdelsperspektiv på gröna svaga samband enligt översiktsplanen med syfte att ta fram projekt för gröna investeringar.	2019-01-01	2019-12-31
Implementera ett nytt åtgärdsprogram för buller som gäller fr.o.m. 2019.	2019-01-01	2019-12-31
Löpande pröva vilka ytterligare gator som kan bli aktuella för miljözoner.	2019-01-01	2019-12-31
Tillsammans med exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret utreda Stockholms framtida gröna infrastruktur där hänsyn tas till folkhälsa, ekosystemtjänster, biologisk mångfald och en prognostiserad befolkningsökning till år 2100.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda effekterna av växtb eklädda bullerskydd i samarbete med miljöförvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda förutsättningarna för att utveckla Hästa gård, i samarbete med fastighetskontoret.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda möjligheten att visualisera realtidsmätningen av luftkvalitet.	2019-01-01	2019-12-31
Utreda möjligheterna till en ny parkmiljö längs det nedlagda spårområdet vid Årstaviken, i samarbete med exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla Kungsträdgårdens rekreati ons- och vistelsevärden som stadspark tillsammans med stadsbyggnadskontoret.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla rutiner för att systematiskt kunna säkerställa att kontorets bygg- och anläggningsentreprenader uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen eller därmed jämförliga system.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Ekonomisk hållbarhet är en förutsättning för att stadens trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden. Trafikkontoret ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser, där skattebetalarnas pengar används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. Stockholm växer kraftigt och de investeringsavvägningar som kontoret behöver göra blir allt mer komplexa. Det begränsade utrymmet för investeringar kräver noggranna avvägningar om vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt och under 2019 ska investeringsplaneringen utvecklas för att tydliggöra dessa prioriteringar.

Skattemedlen ska användas effektivt, vilket förutsätter att kontoret kontinuerligt effektiviserar och optimerar arbetssätten, tar vara på digitaliseringens möjligheter, utvecklar formerna för upphandling och systematiskt utvärderar och drar lärdomar av verksamheten. En lärande organisation är också en ekonomiskt hållbar organisation. Kontoret behöver även fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som attraherar, utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer. I detta arbete är kontorets strategiska

organisationsutveckling ett viktigt verktyg.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

En budget i balans och långsiktigt hållbara finanser är förutsättningar för att Stockholms trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden. Grundläggande principer för trafikkontorets ekonomiska förvaltning är att nyttan av skattebetalarnas pengar ska maximeras och att medlen ska värnas genom rättvisande redovisning och god internkontroll. Det totala investeringsutrymmet i staden är begränsat och varje genomförd investering leder till framtida kostnader för avskrivningar och ränta som belastar driftbudgeten, d.v.s. utrymmet för att driva verksamhet i staden. När staden växer behöver nya investeringar göras, samtidigt som det finns ett stort reinvesteringsbehov i den befintliga infrastrukturen. Det begränsade utrymmet för investeringar kräver därför noggranna avvägningar om vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt. Under året kommer kontoret att utveckla sin investeringsplanering ytterligare, för att förbättra kvaliteten i dessa avvägningar. Även kontorets avvägningar kopplat till driftbudgeten kommer att behöva utvecklas, där den växande stadens ökande driftbehov behöver kunna mötas.

Nämndens driftbudget för 2019 består av intäkter om 1 673,7 mnkr och kostnader om 2 215,4 mnkr, vilket ger ett netto om 541,7 mnkr. Investeringsbudgeten består av utgifter om 1 145,0 mnkr och inkomster om 115,0 mnkr, vilket ger ett netto om 1 030,0 mnkr.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Trafikkontorets ekonomi är långsiktigt hållbar

Förväntat resultat

- En budgetföljsamhet på eller under 100 %.
- En prognossäkerhet på +/-1 % i tertialrapport 2 jämfört med bokslut.

Kommentar

Långsiktigt hållbar ekonomi

För att värna om och maximera nyttan av skattebetalarnas pengar, arbetar kontoret systematiskt med uppföljningar av ekonomiskt utfall. Prognos för årsutfall för både drift- och investeringsverksamheten lämnas fortlöpande till förvaltningsledning och nämnd. Både för drift- och investeringsverksamheten är det viktigt att ha stor beredskap för förändrade förutsättningar, t.ex. kan en snörik vinter innebära ökade kostnader, en överklagad upphandling av parkeringsövervakning kan innebära minskade intäkter och en reviderad tidplan kan innebära både tidigare- eller senarelagda investeringsutgifter. Prognossäkerheten ska vara hög och kontoret ska även fortsättningsvis noggrant följa parkeringsintäkternas utveckling för att förbättra de långsiktiga intäktsprognoserna. Kontoret arbetar också löpande

med att säkerställa korrekt fakturahantering och informera om riktlinjerna mot mutor och jäv.

Processen för att planera och prioritera kontorets investeringar ska utvecklas för att förbättra möjligheterna till tydliga och korrekta avvägningar och prioriteringar inom och mellan olika typer av investeringskategorier. Kopplat till detta ska kontoret bli bättre på att generera många idéer, allt ifrån stora utvecklingsprojekt till mindre trimningsåtgärder, för att sedan prioritera dem som ger störst samhällsnytta. Under 2019 ska därför en modell utvecklas för att tydligare beskriva åtgärdsbehov, prioriteringar och avvägningar och där kan utvecklade kostnadsnyttoanalyser vara ett verktyg. Samordning av projekt i tid och rum, både inom staden och med andra aktörer i regionen, är också angeläget för att minimera trafikstörningarna och utgifterna. Kopplat till detta ser även kontoret ett behov av att i högre utsträckning kartlägga det långsiktiga reinvesteringsbehovet för t.ex. gator och konstruktioner med en tydlig beskrivning av prioriteringar och vad de får för konsekvenser. Högkonjunkturen för anläggningsarbeten skapar konkurrens om tillgängliga resurser och för att säkerställa väl genomförda projekt i tid är det av stor vikt att utveckla kontorets projekthantering och arbetet med kontorets strategi för detta beskrivs närmare under mål 3.2.

Att ta hand om stadens befintliga infrastruktur och anläggningar är en förutsättning för långsiktigt hållbara finanser, något som sker i enlighet med ett antal beslutade reinvesteringsprogram. Det handlar om reinvesteringar för att främja cykeltrafiken i enlighet med ett kommande reinvesteringsprogram fr.o.m. 2019 och att genomföra reinvesteringsprogrammet för 2017-2021 för stadens trafiksignaler. För belysning finns ett program för perioden 2011-2020 och för konstruktioner såsom broar, viadukter och tunnlar, finns ett program som gäller under perioden 2014-2022. Det finns även ett reinvesteringsprogram för stadens gatuytor med tillhörande anordningar, t.ex. träd, papperskorgar och skyltar för åren 2019-2023.

Den växande staden

En växande stad innebär att trafikkontoret får ansvar för fler gator, anläggningar och nya områden. De tekniska lösningar och materialval som görs när dessa byggs får konsekvenser för kostnaderna för drift och underhåll. När staden förtätas och stadsdelar ändrar karaktär, t.ex. med fler innerstadslika miljöer i ytterstaden, ökar dessutom förväntningarna på väghållningen i dessa områden och en höjd standard kommer att krävas. Under 2019 fortsätter kontoret att ta fram analyser av hur exempelvis materialval påverkar framtida kostnadsutveckling, samt att tillsammans med exploateringskontoret utveckla driftsnyckeltal för att beräkna tillkommande kostnader i exploateringsprojekt. Detta arbete beskrivs även under mål 1.2 och 2.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Tillsammans med exploateringskontoret utveckla driftsnyckeltal för att beräkna tillkommande kostnader i exploateringsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla en ny modell för investeringsplanering som tydliggör åtgärdsbehov, prioriteringar och avvägningar.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Skattebetalarnas pengar ska användas effektivt för att maximera nyttan för stockholmarna och kontorets arbetssätt ska ständigt förbättras och effektiviseras för att kunna leverera högre kvalitet till lägre kostnad. För att klara detta behöver kontoret vara en innovativ och lärande organisation, som är drivande i att nå nya lösningar på de utmaningar som staden står inför och som arbetar för att realisera digitaliseringens fulla potential. Varje åtgärd som kontoret genomför är dessutom ett tillfälle att lära sig något genom att utvärdera effekterna. Detta lärande behöver ske på både individuell och institutionell nivå; kontorets medarbetare, samt förvaltningen som organisation och som en del av en nationell och internationell bransch, ska löpande bidra till kunskapsupbyggnaden inom nämndens verksamhetsområde.

Trafikkontoret upphandlar årligen för över två miljarder kronor. Upphandlingsverksamheten ska utvecklas så att upphandlingarna optimeras, formerna för upphandlingarna utvecklas och erfarenhetsutbytet med marknadens aktörer stärks. Trafikkontoret ska fortsätta vara en attraktiv, jämställd och intressant arbetsgivare med goda villkor, systematiskt lärande och bra utvecklingsmöjligheter. För att säkerställa detta, och att kontoret attraherar, utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer, fortsätter den strategiska organisationsutvecklingen. Denna består av dels ett strategiskt HR-arbete och dels ett strategiskt arbete med att utveckla kontorets projekthantering. Fokusområden för 2019 är att utveckla kontorets professionella kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande, och att göra kontoret till en än mer professionell beställare för att ge mer samhällsnytta för investerade medel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel elektroniska inköp	95 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	87 %	87%	År
 Index Bra arbetsgivare	85	85	År
 Sjukfrånvaro	3,5 %	tas fram av nämnd	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,2 %	tas fram av nämnd	Tertial

Nämndmål:

Trafikkontoret är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Förväntat resultat

- Kontorets sjukfrånvaro är fortsatt låg.
- Kontorets Aktivt Medskapandeindex (AMI) ökar.
- Kontorets handlingsplan för strategisk organisationsutveckling implementeras enligt plan.

Kommentar

Trafikkontoret som arbetsgivare

Med en tydlig koppling till stadens personalpolicy har trafikkontorets strategiska HR-arbete konkretiserats i en strategi som tar sikte på år 2022. För att implementera denna strategi har en handlingsplan tagits fram och under 2019 ska arbetet påbörjas med att utveckla kontorets professionella kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande. Målen är att kontoret ska ha effektiva processer, välfungerande kompetensförsörjning och kunskapsöverföring, samt en professionell, utvecklande och attraktiv kultur. Arbetet sker i symbios med implementeringen av kontorets projekthanteringsstrategi under namnet strategisk organisationsutveckling.

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats som speglar samhällets sammansättning av individer och där alla medarbetare trivs och bidrar. Kontoret strävar efter att öka mångfalden och arbetsannonser utformas så att ingen grupp känner sig exkluderad. Frihet från diskriminering är centralt för personalpolitiken och nolltolerans råder mot kränkande särbehandling och trakasserier. Jämställdhetsprincipen är central och kvinnor och män ska ha samma möjligheter och förutsättningar på arbetsplatsen. Kunskaperna om jämställdhet ska fördjupas hos medarbetare och chefer, både vad gäller det interna och det externa perspektivet. Det interna perspektivet är nära kopplat till det strategiska HR-arbete som beskrivs ovan, men riktade insatser inom jämställdhet och bemötande genomförs också vid behov.

Kompetensförsörjning

Utifrån kontorets uppdaterade kompetensanalys och utifrån strategin för trafikkontorets långsiktiga HR-arbete, fortsätter arbetet med att säkra kompetensförsörjningen och kunskapsöverföringen. Rekryteringsbehovet för 2019 bedöms vara stort i och med att en del kompetensområden kommer att växa och vissa nya kompetenser kommer att behöva rekryteras. Kombinerat med detta behov finns en allt större rörlighet i branschen med ökad personalomsättning som följd. Sammantaget ställer detta höga krav på kontoret som arbetsgivare för att kunna attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare.

Det strategiska HR-arbete som beskrivs ovan är ett viktigt verktyg i detta arbete, och medarbetarnas kompetensutveckling är ett annat. Kontorets inriktning är att gå från hög men snäv specialistkompetens mot ökad generalist- och projektledarkompetens. Tillsammans med andra tekniska förvaltningar drivs också TN Akademin, ett program som riktar sig till specialister, projektledare och nyckelpersoner på kontoret, och fokuserar på personlig utveckling och att skapa goda ambassadörer för verksamheten.

Under 2019 ska kontoret ta fram en långsiktig strategi för arbetsgivarvarumärket som utgår från kompetensförsörjningsplanen. För att marknadsföra trafikkontoret som arbetsgivare tar kontoret redan idag emot praktikanter och exjobbsarbeten från universitet, samt deltar på

arbetsmarknadsmässor och i stadens traineeprogram. LinkedIn är en viktig kommunikationskanal och kontoret ska i samverkan med de andra tekniska förvaltningarna och stadsledningskontoret se över hur den bäst kan nyttjas. Ett tydligt och attraktivt budskap i rätt kommunikationskanaler är viktigt för att nå kontorets målgrupper och är avgörande för att attrahera framtida talanger. I en tid med hög konkurrens om arbetskraften och brist på ingenjörer är det viktigt att kontoret samlar sina resurser och arbetar proaktivt med exempelvis kontakt och samarbete med högskolor, branschmässor och evenemang.

Inom ramen för strategin ska kontoret se över möjligheten att skapa ett nätverk av studentambassadörer som ska ha till uppgift att samarbeta med högskolor och att fånga upp praktikanter, ex-jobbare och doktorander som intresserar sig för kontoret. Kontoret ser även ett behov av att på ett systematiskt sätt delta i undervisningen på t.ex. civilingenjörsutbildningar som ett sätt att väcka intresse både för kontoret som arbetsgivare och för de delar av verksamheten där kompetensbrist råder i branschen.

En god arbetsmiljö

Kontoret erbjuder ett omfattande friskvårdsprogram med friskvårdstimme, friskvårdsbidrag, seminarier och aktiviteter i Tekniska nämndhusets motionshall. Arbetsmiljön följs kontinuerligt upp och utvecklas i samverkan med fackliga organisationer och både chefer och skyddsombud utbildas löpande i arbetsmiljöfrågor. Både kort- och långtidssjukfrånvaron ska sänkas och tillsammans med försäkringskassa och stadsledningskontoret utbildas chefer i stadens rehabiliteringsprocess och vikten av tidiga insatser. Vid arbetsrelaterade orsaker och sjukdomar anlitas alltid företagshälsovården. Under 2019 ska arbetsmiljöarbetet stärkas ytterligare, främst genom att öka systematiken och medvetandegöra vilka forum som finns för att diskutera dessa frågor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inom ramen för kontorets strategiska organisationsutveckling genomföra etappen "Professionell kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande".	2019-01-01	2020-12-31
Ta fram en strategi för kontorets arbetsgivarvarumärke som utgår från kompetensförsörjningsplanen.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla kontorets systematiska arbetsmiljöarbete.	2019-01-01	2019-12-31

Nämndmål:

Trafikkontoret är en innovativ och lärande organisation med effektiva arbetssätt

Förväntat resultat

- Fler utvärderingsrapporter tas fram efter att nya åtgärder prövats.
- Ökad projektmognad, samarbetsförmåga och prognossäkerhet i kontorets projekthantering.
- En tydlig upphandlingsplan tas fram.
- Utvecklad och systematiserad uppföljning av driftentreprenader.
- Samtliga relevanta tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys.

Kommentar

En innovativ och lärande organisation

Trafikkontoret ska fortsätta vara en innovativ och lärande organisation som kontinuerligt provar och utvärderar nya åtgärder. Kontoret ska höja ambitionen för att ta fram utvärderingsrapporter, t.ex. bestående av före- och efterstudier, och en funktion ska etableras med uppgift att bistå samtliga organisatoriska enheter i arbetet med att systematiskt utvärdera effekterna av de försök kontoret gör. Syftet är att systematisera erfarenhetsåterföringen och säkerställa kontorets roll som en i branschen ledande kunskapsaktör. Dessa utvärderingar ska sedan spridas, t.ex. genom interna och externa seminarier, där resultat och lärdomar presenteras. En annan viktig aspekt är att uppmuntra förändrade arbetssätt för att öka vanan att leta efter nya lösningar och att tillåta sig att göra försök och pröva olika lösningar.

Flera av de utmaningar som ligger i att förverkliga det växande Stockholm kräver en god omvärldsbevakning och ett aktivt deltagande i relevanta nätverk och under 2019 ska systematiken i detta arbete fortsätta att förbättras. Ett första steg till att få andra att dela med sig kan vara att bli bättre på att marknadsföra de försök som kontoret gör, varför de utvärderingsrapporter som beskrivs ovan även ska spridas externt. Konferensen Transportforum, som VTI årligen arrangerar, är en viktig arena i sammanhanget och kontoret ska utöka deltagandet vid kommande års konferenser.

En fortsatt nära samverkan med lärosäten är prioriterad, dels för att identifiera nya innovativa lösningar, dels för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning på kontoret. Ett sätt är att fortsätta aktivt förmedla frågeställningar och uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser. Kontoret medverkar även i forskning och utveckling genom att tillhandahålla data och delta i olika referensgrupper. Under året deltar kontoret i EU-projekten Civitas Eccentric för att testa alternativa transporter och GrowSmarter för att utveckla smarta tekniklösningar. Deltagandet är också ett sätt att bidra till kunskapsupbyggnaden inom kontorets verksamhetsområden och kontoret letar löpande efter nya EU-projekt att delta i. Vidare ska kontoret se över möjligheterna att delta i Digital Demo, ett regionalt samarbete för att förbättra och underlätta för invånarna med hjälp av digitala lösningar, samt kontinuerligt se över de strategiska samarbetsformerna mellan kontoret och regionens lärosäten.

Effektiva arbetssätt

Kontorets processer ska löpande utvecklas och effektiviseras med syftet att arbeta innovativt, pröva nya arbetssätt och öka digitaliseringsgraden. Just digitalisering är en viktig strategisk fråga för framtiden och ambitionen är att Stockholm ska vara världens smartaste stad år 2040. Teknikutvecklingen behöver vara verksamhetsdriven och omsättas i konkreta planer och åtgärder och kontoret kommer att fortsätta arbetet med att öka medvetenheten om digitaliseringens möjligheter, bl.a. genom att ta tillvara initiativ och sprida goda exempel. Kontoret behöver fortsätta att lägga sig vinn om att tydligt beskriva på vilket sätt digitaliseringsprojekt ska följas upp och utvärderas, samt att säkerställa att medel och resurser tillgängliggörs för de kostnader för utveckling och förvaltning av system som den ökande digitaliseringsgraden medför. En annan viktig fråga i sammanhanget är att kvalitetssäkra data och att ge möjligheter till delning. Inom ramen för stadens smarta arbete har tre verksamhetsprojekt prioriterats, varav två involverar trafikkontoret. Det ena handlar om smart och uppkopplad belysning där ett pilotprojekt ska genomföras i Spånga-Tensta och det andra handlar om smart trafikstyrning där ett pilotprojekt ska genomföras på Norrmalm och Kungsholmen. I bilaga 11 redovisas pågående och planerade digitaliseringsprojekt.

Kontoret står inför en särskild utmaning i att hantera digital arkivering av teknisk dokumentation, då det i vissa bygg- och anläggningsprojekt upprättas omfattande dokumentation med hjälp av IT-system och format som kontoret för närvarande inte kan ta emot eller arkivera digitalt. Detta gäller bl.a. CAD-filer, BIM/3D-modeller och geotekniska format där ett omfattande utvecklingsarbete kommer att krävas i enlighet med branschutvecklingen. Under 2018 påbörjades ett pilotprojekt avseende mottagning av objektmodellerna som upprättas i Slussenprojektet och detta arbete ska fortsätta. Under 2019 planeras även ett införande av Public 360 som nytt dokumenthanteringssystem.

Arbetet med ombyggnationen av Tekniska nämndhuset fortsätter under ledning av fastighetskontoret. Trafikkontoret medverkar som ett aktivt part och under 2019 slutförs ombyggnationens första etapp. Arbetet beräknas vara klart 2023 med målsättningen att skapa ca 1 400 arbetsplatser i flexibla lokaler med en mycket god arbetsmiljö och med god kvalitet i gestaltning och med bibehållna estetiska och antikvariska värden.

Utvecklad projekthantering och upphandling

I arbetet med projekt finns idag stor förbättringspotential i bygg- och anläggningsbranschen och kontorets projekthanteringsstrategi syftar till att göra kontoret till en än mer professionell beställare och att effektivisera projektverksamheten för att ge mer samhällsnytta för investerade medel. Strategins första etapp avklarades under 2018 och har resulterat i ett antal utbildningar, workshops och utvecklingsaktiviteter för att säkerställa ett professionellt och effektivt projektarbete. Arbetet fortsätter under 2019 genom bl.a. utbildningsinsatser och vidareutveckling av projektstyrningsmetodiken Projekthandboken. Strategins åtgärder och effektmål, t.ex. avseende projektmognad, samarbetsförmåga och prognossäkerhet, följs löpande upp och aktivt stöd i projekthantering erbjuds i organisationen.

Upphandlingsverksamheten ska löpande utvecklas och under 2019 ska en tydlig och väl kommunicerad upphandlingsplan tas fram, där också hänsyn tas till att förbättra möjligheten att tillvarata den potential som finns för anbud från små företag i offentlig upphandling. Stadens program för upphandling och inköp samt tillhörande tillämpningsanvisningar utgör bas för arbetet och kontorets rutiner ses kontinuerligt över för att stämma överens med stadens policy. Incitament- och bonussystem, innovationstänk, gemensam kontrakterad målbild och ansvar är viktiga ledord i kontorets fortsatta utveckling av formerna för upphandling, vilket också inkluderar medverkan i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med kategoristyrning, samt utredning av dynamiska inköpssystem.

Under kommande år ska kontoret fortsätta att genomföra projektet Gatudata för att skapa ett modernt anläggningsregister för stadens gator som möjliggör bättre planering, analys och upphandling av drift och underhåll. Det skulle även möjliggöra delning av gatuinformation digitalt och tydligare kartläggning av bl.a. skyfallskänsliga områden och uppskattat reinvesteringarbehov på varje enskild gata.

Uppföljning av driftentreprenader

Kontoret ansvarar för barmarksrenhållning och vinterväghållning av ca 3 900 gator och mer än 300 mil gång- och cykelvägar. Att dessa ytor, som totalt uppgår till mer än 18 miljoner kvadratmeter, är välskötta i hela staden är viktigt för att stadsmiljön ska upplevas som trygg för såväl kvinnor som män. Arbetet sker med en rad upphandlade driftentreprenörer och det finns ett behov av att utveckla uppföljningen av dessa entreprenader. Syftet är att säkerställa kvaliteten i entreprenörernas arbeten genom systematiska och dokumenterade

stickprovskontroller som på sikt ska genomföras för alla avtal. Valfungerande rutiner och arbetssätt för avtalsbevakning minskar dessutom risken för osunda affärsrelationer. För att möjliggöra detta behöver sanktionsåtgärder när avtal inte följs tydliggöras i upphandlingsskedet. Vidare behöver ett nytt arbetssätt utarbetas, en checklista för avtalsuppföljning tas fram och det digitala beställarverktyget Driftportalen utvecklas för att kunna användas vid dokumentering av systematiska stickprov.

Välgrundade prioriteringar

För att fatta beslut i verksamheten som genererar största möjliga nytta för stockholmarna behöver kontorets och nämndens underlag till dessa beslut vara korrekta och tydligt belysa de effekter som besluten får för olika grupper i samhället. Samtliga relevanta tjänsteutlåtanden ska därför innehålla en jämställdhetsanalys, bl.a. för att synliggöra effekten av nämndens resursfördelning utifrån kön, och barnkonsekvensanalys ska göras i relevanta projekt.

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang hos stockholmarna och kontoret mottar årligen över 100 000 synpunkter, felanmälningar och idéer och antalet fortsätter att öka. Under 2019 fortsätter arbetet med att systematisera rutiner för att fullt ut kunna realisera potentialen i det kunskapsunderlag som dessa synpunkter utgör och låta dem i högre grad vara beslutsunderlag för hur staden ska utvecklas. Det kan både handla om enskilda förbättringsförslag för specifika platser runt om i staden, och om att på ett systematiskt sätt analysera synpunkterna i aggregerad form för att kartlägga vilka frågor som engagerar stockholmarna och prioritera därefter. Detta är även relevant ur ett jämställdhetsperspektiv där könsuppdelad statistik kan tas fram för inkomna synpunkter för att därigenom kunna analysera huruvida synpunkterna skiljer sig åt mellan könen.

EU-policy

Det pågår en ständig utveckling inom EU i frågor som rör kontorets verksamhet och det är därför viktigt att kontoret bedriver ett aktivt påverkansarbete gentemot unionen. Med ledning av stadens övergripande EU-policy, samt trafiknämndens riktlinjer för nämndens EU-policyarbete, kommer kontoret att fortsätta bevaka och bedriva ett aktivt påverkansarbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bevaka och aktivt försöka påverka EU-policy inom nämndens verksamhetsområde genom deltagande i EU-projektet Civitas Eccentric och med stöd av stadens övergripande EU-policy och nämndens riktlinjer för EU-policyarbete.	2019-01-01	2019-12-31
Etablera en utvärderingsfunktion som systematiskt undersöker effekterna av kontorets försök och implementera en metod för effektstudier och utvärderingar.	2019-01-01	2019-12-31
Fortsätta pilotprojektet avseende Slussen om hur trafikkontoret ska ta emot teknisk dokumentation, bl.a. CAD-filer, BIM/3D-modeller och geotekniska format, till respektive förvaltningsfunktion samt arkivet.	2019-01-01	2019-12-31
Genomföra ett pilotprojekt om smart och uppkopplad belysning.	2019-01-01	2019-12-31
Genomföra ett pilotprojekt om smart trafikstyrning.	2019-01-01	2019-12-31
Genomföra projektet Gatudata för att skapa ett modernt anläggningsregister för stadens gator.	2019-01-01	2019-12-31
Hitta och prova former för att i ännu högre utsträckning ta tillvara på stockholmarnas synpunkter och idéer.	2019-01-01	2019-12-31
Införa Public 360 som nytt dokumenthanteringssystem.	2019-01-01	2019-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inom ramen för kontorets projekthanteringsstrategi vidareutveckla projektstyrningsmetodiken Projekthandboken och genomföra utbildningsinsatser.	2019-01-01	2019-12-31
Ta fram och kommunicera en upphandlingsplan.	2019-01-01	2019-12-31
Utveckla kontrollen och uppföljningen av driftentreprenader, t.ex. vinterväghållningen, genom sanktionsåtgärder, nya arbetssätt och systemutveckling.	2019-01-01	2019-12-31
Utvärdera kontorets genomförda totalentreprenader.	2019-01-01	2019-12-31
Utöka kontorets deltagande vid Transportforum som ett led i arbetet att bli en mer systematiskt lärande organisation.	2019-01-01	2019-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Driftbudget

Driftbudgeten för 2019 uppgår enligt kommunfullmäktiges budget till 541,7 mnkr netto, med kostnader om 2 215,4 mnkr och intäkter om 1 673,7 mnkr. Jämfört med kommunfullmäktiges budget år 2018 ökar nämndens kostnader, inklusive räntor och avskrivningar, med 149,3 mnkr och intäkterna ökar med 225,0 mnkr, en nettominskning med 75,7 mnkr.

Budgetförändringar jämfört med kommunfullmäktiges budget år 2018 kommenteras nedan.

Effektivisering

Kontoret har arbetat in en besparing om 39,3 mnkr genom generell återhållsamhet och avser att under året kontinuerligt genomföra noggranna prioriteringar av verksamheten. Effekterna av besparingen har till viss del begränsats på grund av den kompensation för ökade driftkostnader som nämnden fått och som specificeras nedan.

Tillkommande kostnader och intäkter

- Drift och underhåll nya områden, 27,0 mnkr
- Förstärkt renhållning, 11,0 mnkr
- Ökat bostadsbyggande, 5,0 mnkr
- Sopsaltning, gångbanor och trottoarer 5,0 mnkr
- Levande Stockholm, 3,0 mnkr
- Strategisk funktion för skyfallshantering, 2,0 mnkr
- Utvärderingsfunktion, 1,5 mnkr
- Växande Stockholm, 1,5 mnkr
- Växtbäddar, 1,0 mnkr
- Dagvattenhantering, 1,0 mnkr
- Införandet av parkeringsplanen ökar kostnaderna med 30,0 mnkr och intäkterna med 118,0 mnkr. Höjda felparkeringsavgifter ökar intäkterna med 85,0 mnkr.
- Ökade intäkter för upplåtelseverksamhet med 22,0 mnkr.

Extra satsningar

I kommunfullmäktiges budget för år 2019 har extrasatsningar om 5,5 mnkr från budget 2018

avslutats och nedanstående satsningar planeras för 2019:

- Trädbeskärning, 5,0 mnkr
- Ökad klottersanering, 5,0 mnkr
- Förstärkt synpunktshantering, 2,0 mnkr
- Utveckla Tyck till-appen, 1,0 mnkr
- Miljözoner, kommunikation, 1,0 mnkr

Övrig förändring

Kostnader för avskrivningar ökar med 75 mnkr och för internränta med 17,1 mnkr. Ökningen är en följd av långa avskrivningstider för anläggningar i anläggningsregistret och en relativt hög investeringstakt med ca 400 investeringsprojekt som aktiveras årligen.

Förslag till driftbudget 2019

I tabellen nedan redovisas kommunfullmäktiges budget 2019, jämfört med justerad budget 2018, samt förslag till driftbudget 2019 efter begärda omslutningsförändringar. Förslaget redovisar fördelningen per verksamhetsområde.

Verksamhetsområde <i>Minskade kostnader/ökade intäkter (-)</i>	Justerad budget 2018	Budget 2019	Omsl. förändr	Förslag VP 2019	Justerad budget 2018	Budget 2019	Omsl. förändr	Förslag VP 2019	Förslag VP 2019
Kostnader					Intäkter				Netto
Fysisk och teknisk planering	69,5	69,6		69,6	-2,0	0,0		0,0	69,6
Gator och vägar	684,9	708,2	20,4	728,6	-132,3	-114,8	-20,4	-135,2	593,4
Varav:									
Gator och trafikordningar	175,3	218,1	13,2	231,3	-76,7	-61,3	-13,2	-74,5	156,8
Gång- och cykelbanor	42,0	42,0		42,0	0,0	0,0		0,0	42,0
Broar och viadukter	61,9	57,7		57,7	0,0	-0,1		-0,1	57,6
Trafiksignaler	35,1	32,1	0,2	32,3	-4,3	-3,5	-0,2	-3,7	28,6
Belysning	138,8	137,0		137,0	-5,3	-4,3		-4,3	132,7
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	55,5	55,3		55,3	-17,8	-20,0		-20,0	35,3
Offentliga rum	51,2	50,0		50,0	-0,7	0,0		0,0	50,0
Avtal	76,2	71,8		71,8	0,0	0,0		0,0	71,8
Klotter och kampanjer	17,3	19,3	3,0	22,3	-3,0	0,0	-3,0	-3,0	19,3
Trafikstyrning	31,7	24,9	4,0	28,9	-24,5	-25,6	-4,0	-29,6	-0,7
Vinterväghållning	189,9	177,5		177,5	-4,5	-4,5		-4,5	173
Barmarksrenhållning	188,8	193,9		193,9	0	0		0	193,9
Parkering	294,1	300,3	7,0	307,3	-1 232,5	-1 354,2	-7,0	-1 361,2	-1 053,9
Parker, träd och grönområden	34,7	41,7	1,4	43,1	-4,1	0,0	-1,4	-1,4	41,7
Markupplåtelse, torghandel m.m.	30,1	24,5		24,5	-182,0	-199,2		-199,2	-174,7
Nämnd och gemensam administration	64,5	51,6	13,1	64,7	-15,1	-1,0	-13,1	-14,1	50,6
Arbeten åt andra	123,8	0,0	111,1	111,1	-123,8	0,0	-111,1	-111,1	0,0
Hamnavtal	27,4	0,0		0,0	0,0	0,0			0,0
Summa drift- och underhåll	1 707,7	1 567,3	153,0	1 720,3	-1 696,3	-1 673,7	-153,0	-1 826,7	-106,4
Avskrivningar	484,0	559,0		559,0					559,0
Räntor	72,0	89,1		89,1					89,1
Summa drift inklusive kapitalkostnader	2 263,7	2 215,4	153,0	2 368,4					541,7

I bilaga 1 redovisas budgetavräkningen, och en specificering av driftskostnaderna finns i bilaga 2.

Nedan följer kommentarer för de mer omfattande verksamhetsområdena:

Fysisk och teknisk planering

För verksamhetsområdet föreslås kostnader om 69,6 mnkr avsättas. Medlen används bl.a. till arbete med strategisk trafikplanering, deltagande i projekt som rör bostadsbyggande, hantering av medborgarärenden, upphandling och säkerhetsfrågor.

Gator och vägar

För verksamhetsområdet föreslås kostnader om 728,6 mnkr och intäkter om 135,2 mnkr. Medlen används bl.a. till underhåll och utveckling av stadens gator, gång- och cykelbanor, broar, tunnlar, belysning och trafiksignaler. Området rymmer dessutom prioriterade drift- och underhållsåtgärder för cykel så att god framkomlighet upprätthålls på cykelbanor, energikostnader för t.ex. belysning, långsiktiga driftavtal för Södra och Norra Länken, samt dagvattentaxa. Intäkterna består bl.a. av försäkringsersättningar för skadade belysningsanordningar och trafiksignaler, samt avgifter som ledningsdragande bolag betalar.

Vinterväghållning

För verksamhetsområdet föreslås kostnader om 177,5 mnkr och intäkter om 4,5 mnkr, d.v.s ett netto om 173,0 mnkr. Nettot, som innefattar kostnader och intäkter för markvärme, är budgeterat utifrån kunskapen från tidigare års vintrar. Mot bakgrund av de senaste tio åren bedömer kontoret att en normalvinter i Stockholm avser ett snöfall på i genomsnitt 14 cm per månad vilket innebär tio plogtillfällen per år. Vidare antas att huvuddelen mängd snö blir liggande i form av snövallar vilket betyder att endast en begränsad mängd snöupplag anses vara siktskyddande och trafikfarligt och därför i behov av bortforsling.

Mnkr	Bokfört värde										Prognos	VP
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vinterväghållning netto	130,0	146,0	265,0	238,0	224,0	192,0	136,0	144,0	145,0	143,0	162,9	173,0
varav borttransport av snö	0,1	2,3	78,4	68,7	43,4	41,2	0,1	7,2	9,8	11,0	6,6	10,0

Kostnaderna för vinterväghållningen kan dock variera kraftigt vilket kan ses i tabellen ovan. Även tidpunkten på året för snöfallen spelar roll. Om början av året är mild och snöfattig finns en viss flexibilitet och medel kan omfördelas till utökad barmarksrenhållning eller gatuunderhåll. Motsvarande omfördelning är dock inte möjlig om vintervädret i slutet av året är mildt. Exempel på hur olika det kan se ut är vintervädret under november och december åren 2012 och 2013. För 2012 var kostnaden i slutet av året 128,0 mnkr och för 2013 var kostnaden 39,0 mnkr.

Kontoret kommer att arbeta med utveckling av metoder och maskiner för att höja kvaliteten på snöröjning för gångbanor. Denna metodutveckling med pilotförsök kommer att pågå under vintersäsongen 2018/2019 och görs inom ramen för kompensation för ökade driftkostnader för sopsaltning av gångbanor och trottoarer. Pilotförsöket kommer att utvärderas och redovisas till nämnden.

Barmarksrenhållning

För verksamhetsområdet föreslås kostnader om 193,9 mnkr avsättas. Trafiknämnden har fått kompensation för ökade kostnader om 11,0 mnkr för att stärka renhållningen och 1,5 mnkr för växande Stockholm. Kontoret har därför kunnat inrymma kostnader för extra renhållning och

städning av områden där utsatta EU-medborgare uppehåller sig, extra spolning av hårt belastade ytor samt extra tömning av skräpkorgar.

Parkeringsverksamheten

För verksamhetsområdet föreslås kostnader om 307,3 mnkr och intäkter om 1 053,9 mnkr. Implementeringen av den av kommunfullmäktige antagna parkeringsstrategin med plan för gatuparkering som påbörjades hösten 2016 färdigställdes under 2018. År 2019 blir första helåret efter omskyltningen. För parkeringsverksamheten ökar därför intäkterna med 118,0 mnkr.

Parkeringsavgifter i Bromma

Införande av ny plan för gatuparkering beslutades 2016, men efter införandet överklagades beslutet vad gäller vissa gator av en person. Länsstyrelsen avslog först överklagandet, men det togs vidare till Transportstyrelsen som i december 2018 gav den klagande rätt, vilket innebär att beslutet att införa parkeringsavgifter på vissa gator i Bromma upphävs.

De ekonomiska konsekvenserna av detta har inte inarbetats i detta förslag till verksamhetsplan för 2019, utan kommer att redovisas för nämnden när beslutet har analyserats.

Höjda parkeringsavgifter

Nämnden har föreslagit att kommunfullmäktige beslutar om höjda felparkeringsavgifter fr.o.m. 1 mars 2019. Förslaget innebär att avgiften höjs enligt följande: avgiften för felparkeringar som är trafikfarliga/hindrande höjs från 1 200 kronor till 1 300 kronor, trafikstörande/hindrande uppställning höjs från 850 kronor till 1 100 kronor samt mindre trafikstörande uppställning höjs från 750 kronor till 900 kronor. För felparkeringsavgifter höjs intäkterna med 85,0 mnkr.

Parkeringsövervakning

Två av kontorets fyra områden med parkeringsövervakning har upphandlats under 2018 och de nya avtalen gäller fr.o.m. 1 juni 2019. Om övergången till nytt avtal blir försenad pga. att upphandlingen i ett eller båda dessa områden begärs överprövad finns en risk att parkeringsövervakningen påverkas negativt vilket leder till minskade intäkter. Senast detta hände var 2012 då processen drog ut på tiden trots att tilldelningsbeslutet visade sig vara korrekt. Intäktsbortfallet blev då ca 8,0 mnkr per månad under åren 2012 och 2013. En snörik och kall vinter kan också påverka möjligheten till effektiv övervakning vilket i sin tur kan leda till minskade intäkter.

Parker, träd och grönområden

För verksamhetsområdet föreslås kostnader om 43,1 mnkr och intäkter om 1,4 mnkr avsättas. Medlen används främst till att sköta stadens gatuträd, blomsterprogram och de sex kommuncentrala parkerna.

Upplåtelseverksamheten

Upplåtelseintäkterna består till stor del av intäkter för olika byggetableringar. Byggbranschen är konjunkturberoende och både eventuell avmattning och uppgång ger utslag på intäkterna. I taxekonstruktionen ingår att återbetala 50 procent av inbetalt belopp för välskötta, inhägnade byggetableringar. I takt med att intäkterna för denna kategori ökar, stiger även återbetalningarna. För upplåtelseverksamheten ökar intäkterna med 22,0 mnkr.

Investeringar

Prioriteringsunderlag

Stadens investeringsstrategi anger inriktningen för de val som staden behöver göra inom ramen för investeringsverksamheten. Den beskriver verksamhetsmålen utifrån ett investeringsperspektiv och utgör ett steg mellan långsiktiga ambitioner och investeringsplaner.

Nämndens investeringar uppfyller främst följande verksamhetsmål:

1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

2.3 Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Kontoret arbetar systematiskt med prioritering för att i samband med budgetförslag till nämnden redovisa projekt såväl inom som utom ram. I samband med prioriteringen tar kontoret hänsyn till projektets måluppfyllelse, beslutsläge, beroenden till andra projekt och genomförbarhet.

Faktorer som är svåra att ta hänsyn till i prioriteringen är risken att genomförandet påverkas av brist på resurser hos upphandlade entreprenörer, och möjligheten att upphandla nödvändiga konsulttjänster.

Jämställdhetsanalys

Nämnden har tidigare beskrivit kopplingarna mellan de jämställdhetspolitiska målen och trafikinämndens verksamhet. Fem områden identifierades som utgör fokus för nämndens jämställdhetsarbete: fallolyckor, belysning, prioritering av drift och underhåll, trafiksäkerhetsåtgärder samt kunskapshöjande åtgärder. Av dessa områden är det främst fortsatt satsning på trygghetsskapande belysningsåtgärder samt trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder som har närmast anknytning till nämndens investeringsverksamhet.

Mycket av det arbete som görs inom nämnden ligger i linje med målen. Enligt kontorets förslag till investeringsplan kommande år ingår en fortsatt satsning på belysningsåtgärder. Förutom inom beslutade reinvesteringsprogram genomförs även belysningsåtgärder inom ett flertal planerade cykel- och gatuprojekt. I förslaget ingår även en hög ambitionsnivå för trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder, exempelvis genom genomförande av nya hastighetsplaner.

Förslag till investeringsplan 2019-2023

Investeringsbudgeten för 2019 uppgår enligt kommunfullmäktiges budget till 1 030 mnkr netto. För att genomföra nämndens långsiktiga uppdrag tilldelas nämnden en investeringsplan som långsiktigt uppgår till 730 mnkr per år. Under åren 2019-2022 är den långsiktiga investeringsplanen utökad med sammanlagt 970 mnkr, vilket gör det möjligt att inrymma en satsning på cykel- och framkomlighetsåtgärder om sammanlagt 1 500 mnkr under kommande fyra år. Under 2019 uppgår den långsiktiga planen till 900 mnkr netto.

För att uppfylla kommunfullmäktiges prioriteringar på kortare sikt uppgår nämndens utökade investeringsplan därutöver till 130 mnkr netto under 2019 och 100 mnkr under 2020 avseende fortsatt satsning på Grönare Stockholm.

I tabellen nedan framgår nämndens budget 2019-2023 och förslag till verksamhetsplan

fördelat på långsiktig respektive utökad investeringsplan.

Investeringar totalt	Budget 2019	Förslag VP 2019	2020	2021	2022	2023
Långsiktig plan						
Utgifter	1 004,4	1 004,4	1 064,5	1 062,8	985,0	730,0
Inkomster	-104,4	-104,4	-44,5	-77,8		
Netto	900,0	900,0	1 020,0	985,0	985,0	730,0
Utökad plan						
Utgifter	140,6	246,5	104,0	0,0	0,0	
Inkomster	-10,6	-10,6	-4,0	0,0		
Netto	130,0	235,9	100,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsplan, totalt						
Utgifter	1 145,0	1 250,9	1 168,5	1 062,8	985,0	730,0
Inkomster	-115,0	-115,0	-48,5	-77,8	0,0	0,0
Netto	1 030,0	1 135,9	1 120,0	985,0	985,0	730,0

I nämndens förslag till verksamhetsplan i tabellen ingår förslag till budgetjustering 2019 om totalt 72,5 mnkr avseende klimatinvesteringar, och 33,7 mnkr avseende trygghetsskapande åtgärder, sammanlagt 105,9 mnkr utöver nämndens budget. Se även särskilt avsnitt för Budgetjusteringar.

Förslag till investeringsplan 2019

Nämndens förslag till investeringsplan under 2019 uppgår till 1 135,9 mnkr netto, inklusive begärd budgetjustering om 105,9 mnkr avseende klimatinvesteringar och medel för trygghetsskapande åtgärder. Summa utgifter uppgår till 1 250,9 mnkr och summa inkomster till 115,0 mnkr. Nämndens investeringar kan till största delen hänföras till verksamhetsområdet Gator och vägar, där verksamheterna Gator och trafikanordningar och Gång- och cykelbanor utgör huvuddelen.

I tabellen nedan redovisas budget 2019, jämfört med justerad budget 2018, samt förslag till investeringsplan uppdelat på utgifter och inkomster fördelat per verksamhetsområde. För verksamhetsområdet Gator och vägar görs redovisningen per verksamhet.

	Justerad budget 2018	Budget 2019	Budget- justering	Förslag VP 2019	Justerad budget 2018	Budget 2019	Förslag VP 2019	Förslag VP 2019
	Utgifter				Inkomster			Netto
Gator och vägar	1 537,0	946,3	73,0	1 019,3	-89,9	-111,5	-111,5	907,8
Varav:								
Gator och trafikanordningar	765,5	343,9		343,9	-36,5	-21,2	-21,2	322,7
Gång- och cykelbanor	421,2	304,4		304,4	-46,4	-83,5	-83,5	220,9
Broar och viadukter	32,0	75,7		75,7			0,0	75,7
Trafiksignaler	37,4	65,2		65,2	-2,2	-6,8	-6,8	58,4
Belysning	110,5	72,1	39,3	111,4			0,0	111,4
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	49,3	25,9		25,9			0,0	25,9
Offentliga rum	119,1	59,1	33,7	92,8	-4,8		0,0	92,8
Trafikstyrning	2,0	0,0		0,0			0,0	0,0
Barmarksrenhållning	9,6			0,0			0,0	0,0
Parkering	37,7	1,5		1,5			0,0	1,5
Parker och grönområden	138,4	155,6		155,6		-10,6	-10,6	145,0
Träd	41,4	10,9	32,9	43,8			0,0	43,8
Ofördelade medel	-30,0	30,7		30,7		7,1	7,1	37,8
Summa investeringar	1 734,1	1 145,0	105,9	1 250,9	-89,9	-115,0	-115,0	1 135,9

I förslag till investeringsplan för 2019 ingår begärd budgetjustering för klimatinvesteringar om 72,2 mnkr, samt medel för trygghetsskapande åtgärder om 33,7 mnkr, en sammanlagd budgetjustering om 105,9 mnkr. I förslaget ingår även ofördelade medel om 37,8 mnkr, och kontoret återkommer i samband med tertialrapport 1 med en reviderad prognos när effekterna av bokslut 2018 och begärd budgetjustering är kända.

I bilaga 3 finns en detaljerad redovisning av investeringsplanen. I bilaga 5 redovisas aktuellt besluts läge i större investeringsprojekt.

Nedan följer kommentarer till större projekt inom respektive verksamhetsområde.

Gator och vägar

Inom verksamhetsområdet föreslås totalt 907,8 mnkr netto avsättas, inklusive begärd budgetjustering om 73,0 mnkr. I verksamhetsområdet ingår huvuddelen av de beslutade reinvesteringsprogrammen, åtgärder inom cykelplanen, större infrastrukturprojekt, trafiksäkerhetsåtgärder, kollektivtrafikåtgärder m.m. Nedan kommenteras större projekt.

Framkomlighetsåtgärder

Enligt budget 2019 ska arbetet med ökad framkomlighet för gång, cykel och busstrafik fortsätta. Inom nämndens budget ska framkomlighetsåtgärder om sammanlagt 1 500 mnkr genomföras under åren 2019-2022, varav 1 000 mnkr för cykelåtgärder och 500 mnkr för övriga framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafik och gång.

Cykelåtgärder

Inom nämndens budget ska framkomlighetsåtgärder för cykel om totalt 1 000 mnkr inrymmas under kommande fyra år, vilket innebär att nivån för cykelinvesteringar kommer att vara fortsatt hög.

Under 2019 planeras cykelinvesteringar för totalt 220,0 mnkr, vilket överstiger den av

kommunfullmäktige angivna nivån för 2019 om 200 mnkr. Genomförande av ett antal större projekt som påbörjats under 2017-2018 fortsätter även under 2019, och planering av ett flertal projekt pågår inför kommande år. Planerade projekt avser även fortsättningsvis huvudsakligen åtgärder inom cykelpendlingsnätet, trafiksäkerhets- och framkomlighetsåtgärder i korsningspunkter, cykelparkeringar och förbättrad cykelvägvisning. Bland de större projekt som genomförs under 2019 kan nämnas bl.a. Lidingövägen, Vasagatan, Torsgatan, Stadsgårdsleden etapp 1, Örbyleden, Hässelbystråket och Spånga station.

I tabellen nedan framgår planerad omfattning för cykelinvesteringar under perioden 2019-2022.

Cykelinvesteringar 2019-2022 - planerade nivåer (mnkr)	Prognos				
	2019	2020	2021	2022	Summa
Utbyggnad av pendlingsstråk	186,3	241,9	199,8	248,8	876,8
Övriga åtgärder framkomlighet, trygghet, säkerhet	16,7	20,5	10,0	10,0	57,2
Parkering, vägvisning, pumpar	7,0	6,6	6,2	6,2	26,0
Reinvestering cykelbanor	10,0	10,0	10,0	10,0	40,0
Summa cykelinvesteringar	220,0	279,0	226,0	275,0	1 000,0

I bilaga 6 redovisas planerade cykelfrämjande åtgärder under 2019.

Framkomlighetsåtgärder

Under åren 2019-2022 ska framkomlighetsåtgärder för totalt 500 mnkr inrymmas inom nämndens budget. I kontorets förslag till åtgärder inom satsningen ingår bl.a. ett flertal årliga förbättringsåtgärder inom handlingsplanen för stombuss, åtgärder inom gångplanen, tillgänglighetsåtgärder och andra trafikantförbättrande åtgärder. Senare under perioden planeras två större tunnelprojekt, en gångtunnel under Odengatan i anslutning till citybanans uppgång och en gång- och cykeltunnel mellan Annedal och Solvalla i anslutning till tvärbana Norr. I slutet av perioden planeras ytterligare följdinvesteringar i samverkan med andra parter.

I bilaga 7 redovisas planerade framkomlighetsåtgärder under åren 2019-2022.

Reinvesteringsprogram

För att säkra funktionen i den befintliga infrastrukturen kommer reinvesteringar att fortsätta genomföras enligt den beslutade drift- och underhållsstrategin för kontorets väghållning. Genomförande av de reinvesteringsprogram som kommunfullmäktige tidigare har fastställt för belysning, trafiksignaler, gatuytor och mindre konstbyggnadsåtgärder fortsätter. Beslut om genomförande av kommande etapper kommer successivt att föreläggas nämnden.

Ett inriktningsbeslut för ett nytt reinvesteringsprogram för gatuytor om totalt 550,0 mnkr under perioden 2019-2023, fastställdes i kommunfullmäktige i juni 2018.

Genomförandebeslut kommer årligen att tas upp i nämnden och kommunfullmäktige, och ett arbetsprogram för 2019 planeras att tas upp i nämnden i början av året.

På grund av svårigheter att inrymma tidigare planerad investeringstakt innebär förslaget till investeringsplan i flera fall att reinvesteringsprogrammen kommer att genomföras under en

längre tidsperiod än vad som angavs i de ursprungliga besluten. Under 2019 omfattar planerade reinvesteringsprogram cirka 260 mnkr, inklusive begärd budgetjustering för energibesparande armaturbyte om 37,0 mnkr. Därutöver planeras även åtgärder på trafikleder och i samband med andra aktörers ledningsdragning. Under 2019 påbörjas planering av flera större reinvesteringsprojekt på broar som enligt förslaget kommer att genomföras kommande år.

I tabellen nedan framgår planerad omfattning under åren 2019-2023 för de beslutade reinvesteringsprogrammen och planerade nivåer för kommande beslut.

Reinvesteringsprogram	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Investeringar mnkr</i>					
Trafiksignaler - beslutat program	42,0	41,5	35,0	36,0	
Energibesparande armaturbyte - planerad nivå, inkl. begärd budgetjustering	43,5	6,5			
<i>Energibesparande armaturbyte - planerad nivå, etapp 5</i>		20,0	20,0	20,0	20,0
Belysning - beslutat program	35,0	35,0	35,0	24,0	
<i>Belysning - planerad nivå</i>				11,0	40,0
Gatuytor - beslutat program	100,0	100,0	100,0	125,0	125,0
Mindre konstbyggnader - beslutat program	40,0	35,0	35,0	35,0	18,2
Summa	260,5	238,0	225,0	251,0	203,2

Sergels torgs tåtskikt

Entreprenadarbetena avslutades under 2018 och projektet kommer att slutredovisas i nämnden under våren 2019. Återställningsarbeten i hörnet Hamngatan/Sveavägen och framför Gallerian kommer att slutföras under åren 2019-2020. Under 2019 kommer överlämning av relationshandlingar att ske. Resterande utgifter inom projektet uppgår till cirka 10,0 mnkr 2019 och 5,0 mnkr 2020.

Nordsydaxeln, trafikstyrningssystem

Installation av ett så kallat MCS (Motorway Control System) ingick inom projektet Nord/Sydaxeln. Enligt tidigare tidplan skulle byggnation och slutbesiktning av teknikprojektet göras under hösten 2018, men arbetet har försenats på grund av att upphandlingen av automatiska avstängningsanordningar/bommar överklagades till förvaltningsrätten. Upphandling, installation och funktionsprövning av bommar vid Blekholmstunneln och Söderledstunneln planeras kunna färdigställas och slutredovisas under 2019.

Pålsundsbacken/Söder Mälarstrand

I samband med utredning av ett cykelpendlingsstråk längs Söder Mälarstrand mellan Pålsundsbron och Reimersholmsbron gjordes geotekniska undersökningar där det framkom att marken behöver förstärkas oavsett om ny cykelbana byggs. Projektet innebär ett komplicerat och omfattande arbete. Genomförandebeslut för projektet togs under 2018. Tillståndet för vattenverksamhet har överklagats och mark- och miljödomstolen har upphävt beslutet. I dagsläget finns inget tillstånd att utföra arbeten som påverkar vattendrag.

Behov av markförstärkning med hänsyn till skredrisk kvarstår, och för tillfället arbetar kontoret med att ta fram en handlingsplan/åtgärdsplan för hur skredrisken kan hanteras inom de begränsningar som finns, d.v.s. utan tillstånd för vattenverksamhet. Med anledning av detta kommer kompletterande geotekniska undersökningar att utföras i början av 2019. Efter utvärdering/analys av utförda provtagningar presenteras en plan för fortsatt arbete.

Trafiksäkerhetsåtgärder, nya hastighetsplaner

Trafiksäkerhetsåtgärder inom ramen för hastighetsplanen görs i enlighet med trafiksäkerhetsprogrammets målsättningar. Projektet omfattar utredning av stadens samtliga uppsamlings- och huvudgator. Inriktningsbeslut för hela staden fattades i kommunfullmäktige under 2017, och genomförandebeslut för respektive delområde tas successivt. Projektet omfattar fysiska trafiksäkerhetsåtgärder samt omskyltning av hastighetsgränser i samband med ombyggnad av gator. Under 2019 avsätts sammanlagt 63,2 mnkr.

Klimatinvesteringar

Kontoret har inventerat behovet av klimatinvesteringar under 2019. De förslag till projekt som har identifierats beskrivs närmare i bilaga 13. Kontoret föreslår att nämnden begär budgetjustering 2019 med sammanlagt 72,2 mnkr. Se även under rubriken Budgetjusteringar.

Trygghetsskapande åtgärder

För 2019 ansöker nämnden om medel för trygghetsskapande åtgärder om sammanlagt 33,7 mnkr. Kontoret föreslår att nämnden begär budgetjustering med motsvarande belopp. De aktuella projekten beskrivs närmare i bilaga 14. Se även under rubriken Budgetjusteringar.

Under 2018 erhöll nämnden utökad budget om 20,4 mnkr för trygghetsskapande åtgärder. Medlen avsåg åtgärder som skulle genomföras under åren 2018-2019, och enligt den prognos som har gjorts i samband med verksamhetsplanen beräknas åtgärder för cirka 15,3 mnkr genomföras under 2019. I samband med verksamhetsberättelsen för 2018 kommer trafiknämnden att begära budgetjustering 2019 preliminärt med cirka 15,3 mnkr avseende återstående arbete inom de projekt som beviljades medel under 2018.

Parkering

Inom verksamhetsområdet föreslås 1,5 mnkr netto avsättas under 2019 för mindre kompletterande åtgärder.

Parker och grönområden

Inom verksamhetsområdet avsätts totalt 145,0 mnkr för åtgärder i kommuncentrala parker samt den särskilda satsningen Grönare Stockholm.

Grönare Stockholm

Nämnden har tilldelats sammanlagt 300,0 mnkr under åren 2017-2020 för investeringar inom Grönare Stockholm. I budget 2019 ingår 130,0 mnkr 2019 och 100,0 mnkr 2020. Satsningen innebär att nämnden ska anlägga ett antal parker och gröna stråk i ytterstaden. Arbetet görs tillsammans med berörda stadsdelsnämnder och innefattar medborgardialoger.

Under 2019 planeras åtgärder bl.a. inom Spånga-Tensta, Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Farsta och Hässelby-Vällingby. Planering för en ny stadsdelspark vid Vårbergstoppen i Skärholmen pågår, och ett genomförandebeslut beräknas kunna redovisas i nämnden under

våren 2019.

Kontorets planering utgår i nuläget från de budgetnivåer som har angetts för åren 2019-2020. Det finns dock vissa osäkerhetsfaktorer som kan påverka utgifterna samt tidplanen för genomförandet. Dessa faktorer är främst kopplade till upphandling och marknadsläget avseende tillgängliga entreprenörer som kan hantera dessa volymer. Kontoret återkommer i samband med budgetunderlaget för åren 2020-2022 samt i tertialrapport 1 2019 med redovisning av hur osäkerhetsfaktorerna kan påverka budgeten.

Träd

Inom verksamhetsområdet förslås totalt 43,8 mnkr avsättas, inklusive begärd budgetjustering avseende klimatinvesteringar om 32,9 mnkr. Begärd budgetjustering avser i huvudsak yttlig dagvattenhantering och växtbäddar med biokol. I området ingår i övrigt trädplantering och åtgärder inom blomsterprogrammet.

Planeringsprojekt utanför ram

Projekt som, p.g.a. oklart beslutsläge och genomförbarhet eller brist på budgetutrymme, helt eller delvis inte har kunnat inrymmas inom nämndens budgetram redovisas i bilaga 4. Bland de högst prioriterade projekten återfinns åtgärder från och med 2020 för bl.a. Spånga Kyrkväg, Klaratunneln, Östermalms torg och Liljeholmsbron.

Budgetjusteringar

Investeringar

Medel för klimatinvesteringar

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner begäran om budgetjustering avseende klimatinvesteringar om totalt 72,2 mnkr 2019. Föreslagna projekt redovisas i tabellen nedan, och beskrivs närmare i bilaga 13.

Projekt, mnkr	Förslag till budgetjustering
Smart belysning	1,5
Energibesparande armaturbyte	37,0
Energibesparande armaturbyte Husby C	0,8
Dagvattenhantering, dagvattenbrunnar	3,0
Dagvattenhantering, Enskede Hammarbyhöjden	1,5
Dagvattenhantering, Författarvägen	0,3
Dagvattenhantering, Gurlitavägen	0,3
Dagvattenhantering, Stora Ängby allé/Hedebyvägen	5,0
Dagvattenhantering, Gimågatan Bagarmossen	1,0
Yttlig dagvattenhantering, växtbäddsrenovering	9,5
Växtbädd Fallvindsgatan/Gondolgatan, Skarpnäck	2,3
Sättningar svackor Söderort	10,0
Totalt	72,2

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner begäran om budgetjustering om totalt 33,7 mnkr 2019 avseende trygghetsskapande åtgärder. Föreslagna projekt redovisas i tabellen nedan, och beskrivs närmare i bilaga 14.

Projekt, mnkr	Förslag till budgetjustering
Bandhagens centrum	1,5
Stieg Trenters torg	5,0
Bromstens plan	4,0
Husby centrum	2,0
Kvarnhagsplan	2,0
Spånga torg	0,5
Harpsundsvägen	3,5
Brunskogstorget	4,0
Kastanjetorget	2,0
Trappor Farsta och Skarpnäck	6,8
Trappor Enskede	1,5
Utredning belysningsanläggning	0,9
Totalt	33,7

Under 2018 erhöll nämnden utökad budget om 20,4 mnkr för trygghetsskapande åtgärder. Medlen avsåg åtgärder som skulle genomföras under åren 2018-2019, och enligt den prognos som har gjorts i samband med verksamhetsplanen beräknas åtgärder för cirka 15,3 mnkr genomföras under 2019. I samband med verksamhetsberättelsen för 2018 kommer trafiknämnden att begära budgetjustering 2019 med cirka 15,3 mnkr avseende trygghetsskapande åtgärder.

Omslutningsförändringar

Driftbudgeten

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 153,0 mnkr inom driftbudgeten.

Arbeten åt andra förvaltningar inom staden

Omslutningsförändringen avser ökade kostnader och intäkter om 142,0 mnkr för uppdrag och försäljning av verksamhet, t.ex. olika typer av uppdrag åt exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna, nämndsekretariatets tjänster till andra förvaltningar samt registratur- och IT-tjänster till exploateringskontoret, fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Fordonsflytt

Regeringen har beslutat om en förordning som innebär att kommuner kan få bidrag för kostnader som kommunen haft för flyttning, uppställning och skrotning av fordon som står felparkerade, däribland s.k. målvaktsfordon. Kontoret beräknar att staden med hänsyn taget till intäkter från bidraget kan få täckning för 7,0 mnkr av sina kostnader.

Försök med kontrollanter

Kontrollanterna ska granska efterlevnaden och avsaknaden av tillstånd kopplat till bl.a. markupplåtelser och trafikavstängningar med syfte att säkerställa en god och säker framkomlighet för Stockholms trafikanter. Försöket beräknas kosta 4,0 mnkr och generera lika mycket i intäkter.

Systematiskt kvalitetsarbete

Traffikkontoret arbetar aktivt med kvalitets- och verksamhetsutveckling. Mycket av detta arbete beskrivs under mål 3.1 och 3.2, t.ex. kontorets strategiska organisationsutveckling, utvecklingen av kontorets investeringsplanering, medverkan i flera digitaliseringsprojekt inom ramen för den smarta staden och utvecklade rutiner för att i ännu högre grad ta tillvara på stockholmarnas synpunkter och idéer. Arbetet med intern kontroll, som beskrivs närmare i bilagorna 7 och 8, är också ett viktigt sätt att utveckla kvalitetsarbetet och syftar till att säkerställa att både kommunfullmäktiges och nämndens mål och uppdrag uppnås, samt att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och föreskrifter. Kontoret ser även ett behov av att fortsätta att kartlägga och effektivisera sina processer. Utgångspunkten är att sätta nyttan för stockholmarna i centrum.

Ett särskilt fokusområde för 2019 är att etablera en utvärderingsfunktion som systematiskt ska undersöka effekterna av kontorets försök och implementera en metod för effektstudier och utvärderingar. Vidare kommer kontoret att fortsätta delta i ansökningsverkstäder med forskare från Kungliga Tekniska högskolan (KTH) och OpenLab för att hitta gemensamma intressen och samverkansmöjligheter baserade på Horizon2020-utlysningar. Kontoret sitter även med i stadens finansieringsråd för externa medel, som bereder aktuella utlysningar och diskuterar vad som sker i staden inom innovationsområdet, samt deltar i en rad andra forsknings- och utvecklingsprojekt. Kontoret ser utvecklingen av utvärderingarna och samverkan med KTH, tillsammans med aktiv medverkan i olika utvecklings- och digitaliseringsprojekt, som de främsta verktygen för utveckling av innovationskapaciteten.

Medarbetarna involveras i verksamhetsutvecklingen och samtliga enheter/avdelningar skriver verksamhetsplaner. Kontorets enheter uppmanas att delta i Kvalitetsutmärkelsen och kontorets anställda uppmanas att vara examinators. Goda exempel lyfts fram för att inspirera, t.ex. i samband med medarbetarmöten och medarbetardagar. Som ett led i att formalisera och systematisera kvalitetsarbetet ytterligare har kontoret tagit fram en policy och handbok för förvaltningens arbete med verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

Kontoret mottar årligen över 100 000 synpunkter och klagomål och dessa utgör ett viktigt kunskapsunderlag när kontoret planerar sin verksamhet. Synpunkterna registreras per automatik i kontorets verksamhetssystem, där de sedan besvaras och handläggs. Majoriteten av ärendena inkommer via mobilappen Tyck till. Synpunkterna leder till utredningar och löpande förbättringar för stadens trafik- och stadsmiljö. De används även i enskilda projekt där synpunkterna tas tillvara både under projektets gång och i dess utvärdering. Under 2019 genomförs en organisationsförändring då kontoret inför ett servicecenter för att ytterligare förbättra återkopplingen till medborgarna.